PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVIII. - Št. 167 (5251)

TRST, torek 31. julija 1962

Čete četrte vilaje so vkorakale v Alžir
Politični urad prispe ta teden v prestolnico

Danes določen nov sestanek v Alžiru - Poziv Ben Hede vsem voditeljem, naj se zberejo v prestolnici, da pospešijo sporazum - Ben Bela: «Kriza je praktično že rešena»

ALŽIR, 30. — Čete četrte vilaje so včeraj vkorakale v mesto Alžir ter zasedle strateške položaje in važne objekte v mestu. Sedaj patruljirajo v vseh delih mesta.

V razglasu, ki so ga objavili po radiu, je rečeno, da bo dostop v mesto Alžir «odprt za vse revolucionarje, katerih sestanek bi pripomogel k temu, da bi napravili konec sedanji krizi».

Čete četrte vilaje so takoj zamenjale pomožne čete «avtonomne alžirske cone», ki so do sedaj podpirale Ben Hedo. Ob vkorakanju omenjenih čet ni bilo nobenih spopadov. V Alžiru sta bila od članov vlade samo Ben Heda in minister za informacije Jazid. Krim Belkasem je v Tizi Uzu, ki je sedež tretje vilaje.

Poziv poveljstva četrte vilaje poudarja, da Alžirci niso mogli v celoti izpolniti svoje vloge, ki jim je bila namenjena, zaradi «nezakonite ustanovitve avtonomnega področja mesta Alžira 4. aprila, katerega oblast je s svojo spravljivostjo povzročila zmeden položaj, ki je zdaj odpravljen».

Razglas zagotavlja, da bo Evropejcem v Alžiriji zajamčena varnost in da se bodo spoštovali evianski sporazumi. Dalje je rečeno, da se bo svet četrte vilaje držal načel narodne enotnosti.

Kakor poročajo razne agencije, je predstavnik avtonomnega vojaškega področja izjavil, da so čete četrte vilaje vkorakale v glavno mesto na podlagi sporazuma med vojaškimi voditelji. Poslopje, v katerem je Ben Heda, pa še vedno stražijo pripadniki alžirskega avtonomnega področja. Zatrjuje se, da bodo to področje razpustili, njegove pripadnike pa vključili v sestavo četrte vilaje. Voditelji te vilaje so izjavili, da bi bila edina rešitev, če bi uvedli «direktorij» poveljnikov vilaj, ki bi opravljali dolžnosti vlade do splošnih volitev v Alžiriji.

Predstavnik FLN je izjavil, da je svet četrte vilaje do sedaj zavzemal nevtralno stališče do politične krize, in da sedaj kolektivno vodijo organizacijo FLN.

Ben Bela pa je včeraj na tiskovni konferenci v Oranu izjavil, da je mnenja, da je «krize v Alžiriji praktično že konec». Dodal je, da politični urad ni odgovoren za incidente v Costantini in da ta urad še vedno vztraja, da se je treba izogniti uporabi sile. Pripomnil je, da noben alžirski borec ne bo streljal na drugega borca. Napovedal je, da se bo politični urad kmalu preselil v Alžir, kjer bo začel takoj izpolnjevati svoje naloge, ki so reorganizacija političnega in vojaškega aparata, preobrazba narodnoosvobodilne vojske v državno armado, ustanovitev stranke, ki bo najboljše jamstvo za boljšo prihodnost države, ter izpolnitev političnega programa, ki so ga sprejeli v Tripolisu na zasedanju narodnega sveta alžirske revolucije.

Ben Belov odposlanec je včeraj prišel iz Alžira v Pariz, kjer se je razgovarjal s predstavniki federacije FLN v Franciji. Povedal je, da se namerava sestati tudi z ministroma Dahlabom in Aitom Ahmedom. Na koncu je izrazil prepričanje, da bodo vsi člani političnega urada, tudi podpredsednika Krim Belkasem in Budiaf, v kratkem prispeli v mesto Alžir in prevzeli svoje dolžnosti.

Danes se je Kider vrnil v Oran, kjer je sporočil, da se bo politični urad preselil v Alžir v četrtek ali petek. Dodal je, da je kriza sedaj končana. «Zelo zadovoljen sem, da se z optimizmom, ki sem ga bil izrazil pred tremi ali štirimi dnevi, sedaj vsi strinjajo». Takoj zatem je Kider odšel na poročanje Ben Beli in ostalim članom političnega urada, ki so v Oranu. Nocoj se je Kider vrnil v Alžir, kjer je določen za jutri nov sestanek s Krimom Belkasemom. Tudi Bumendžel je izjavil, da se sedaj vsi strinjajo, da je treba v čim krajšem času najti politično rešitev in da se vsem mudi, da bi zadevo zaključili.

Jutrišnjega sestanka bi se moral udeležiti tudi Budiaf, ki se je bil skupno z Belkasemom utaboril v Tizi Uzu. Toda danes so sporočili, da so čete prve vilaje obkolili v Msili hišo, kjer je Budiaf obiskal svojo družino, ter ga aretirale. Ta dogodek spravlja v nevarnost jutrišnji sestanek v Alžiru. Verjetno bo Krim Belkasem zahteval izpustitev Budiafa, preden bo odšel v Alžir.

Belkasem in Budiaf sta namreč po svojih predstavnikih izjavila, da so «psihološki pogoji za rešitev krize sedaj tu». V tej perspektivi bo jutri nov sestanek. Kider je v Parizu pred odhodom v Oran izjavil, da nedavne izjave Krima Belkasema in Budiafa kažejo, da se zadeva razvija v zadovoljivo rešitev. Izjavil je tudi, da so bili njegovi razgovori v Parizu uspešni. Pet voditeljev pariške federacije FLN je hkrati tudi v narodnem svetu alžir-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Vkorakanje čet četrte vilaje v Alžir

Pogajanja v Ženevi

ŽENEVA, 30. — Davi je bila v Ženevi plenarna seja razorožitvene konference. Najprej so razpravljali o sovjetskem načrtu v prvi fazi razorožitve. Italijanski in kanadski delegat sta zavrnila ta načrt. Zatem je na kratko govoril sovjetski delegat Zorin.

Na današnji seji so končali tudi razpravo o smotrih in načelih v prvi fazi razorožitve. Diskusijo je zaključil ameriški delegat, ki je predložil svoj načrt v osmih točkah in dejal, da predstavlja ta načrt nov napor, da bi pogajanja napredovala. Ameriško delegacijo vodi Deanov namestnik Steele. Arthur Dean je namreč še vedno v Washingtonu, kjer se je danes sestal z Deanom Ruskom, poznejе pa s Kennedyjem. Ti razgovori so v zvezi z možnostjo, da delama spremenijo zahodne predloge glede prekinitve jedrskih poizkusov.

V Ženevi je Steele v zvezi s predloženim načrtom izjavil, da ZDA vztrajajo, da je potrebno zmanjšati število vozil za prevažanje jedrskega orožja do tolikšne mere, ki bi odpravila nevarnost jedrske vojne.

O tem vprašanju in tudi o prekinitvi jedrskih poizkusov je govoril tudi mehiški delegat Padilla Nervo, ki je vztrajal, naj že sedaj določijo datum, ko bo stopila v veljavo prepoved vseh jedrskih poizkusov. Pripomnil je, da, če ne bo sporazuma, bodo ostali izgovori za nadaljevanje jedrske oboroževalne tekme.

Konferenca bo imela novo sejo v sredo 1. avgusta. Govorili bodo o razorožitvenih ukrepih v zvezi z izdelovanjem in z nadzorovanjem vozil za prevažanje jedrskega orožja.

Spor med tiskarskimi nameščenci in založniki, ki traja že poldrugi mesec, se je te dni še bolj zaostril zaradi nepopustljivosti velikih založniških podjetij, od katerih nekatera celo grozijo z represalijami. Zato so vse tri sindikalne organizacije odredile, da bodo tiskarji od danes dalje brez poprejšnjega obvestila od časa do časa prekinili delo za nekaj ur. Razen tega je določena nova vsedržavna stavka, zaradi katere ne bodo izšli sobotni popoldanski in nedeljski jutranji časopisi.

Ker ne vemo, kdaj bo prišlo do nenadnih prekinitev dela, in kako dolgo, ne moremo niti predvidevati, ali bo te dni naš dnevnik lahko redno izhajal.

Novinarji izrekamo tiskarjem svojo solidarnost v njihovi borbi in jim želimo uspeha.

Splošna stavka v Argentini

BUENOS AIRES, 30. — Argentinska Splošna zveza dela je razglasila za 1. in 2. avgusta splošno 48-urno stavko. Stavko so razglasili, da podprejo zahtevo po rešitvi številnih gospodarskih in socialnih vprašanj.

Minister za gospodarstvo je izjavil, da se vlada ne bo pogajala s sindikati pod grožnjo stavke.

Lekcija Mosleyevim fašistom

V Manchestru je fašistični voditelj Mosley organiziral zborovanje za svoje pristaše. Ko je majhno število teh šlo v sprevod po ulicah, se je zbrala ogromna množica, ki je fašiste napadla. Če jim ne bi prišla policija na pomoč, bi jim slaba predla. Vendar pa ni mogel Mosley govoriti, ker je ogromna množica dvignila velik hrup in ga potegnila z govorniškega odra. Policija ga je le s težavo rešila. Danes je «neko policijsko sodišče» obsodilo 33 od 42 aretiranih antifašistov na nekaj šterlingov globe, češ da so «motili javni red». Sliko kaže prizor, ko so antifašisti napadli Mosleyeve fašiste

POSLANCI RAZPRAVLJAJO O NACIONALIZACIJI ELEKTRIČNE INDUSTRIJE

Strnjena splošna stavka kovinarjev
Razgovor med Piccionijem in Kreiskim

Vlada bo v kratkem imenovala komisijo za reformo javne uprave in komisijo za gospodarsko načrtovanje - Sodišče v Turinu je obsodilo na stroge zaporne kazni 30 delavcev, ki so se udeležili protestnih manifestacij ob priliki stavke kovinarjev

RIM, 30. — Danes od 6. ure do 6. ure jutri je v teku splošna stavka kovinarjev, ki so jo proglasile vse tri sindikalne organizacije in avtonomni sindikat avtomobilske industrije SIDA. Stavka je povsem uspela tudi v obratih FIAT. Uprava FIAT je pozvala svoje nameščence in delavce, naj se vzdržijo dela, da bi se «izognili incidentom». Stavka je potekla v popolnem redu, brez vsakršnih incidentov. Vodstva vseh sindikalnih organizacij izražajo zadovoljstvo nad uspehom stavke in dodajajo, da se bo stavkovno gibanje kovinarjev nadaljevalo po poletnih počitnicah, v septembru, če bi zveza industrijcev še vedno vztrajala pri svojem dosedanjem odklonilnem stališču, predvsem kar zadeva priznanje pravice sindikatu, da more sklepati tudi dopolnilne kolektivne delovne pogodbe na ravni vsakega posameznega podjetja (to velja zlasti za tista podjetja, ki zaradi posebnih delovnih in tehničnih pogojev prinašajo njihovim lastnikom večje dobičke). V zvezi z današnjo stavko kovinarjev je zveza industrijcev objavila sporočilo, v katerem poudarja svoje odkloniino stališče glede zgoraj omenjene zahteve sindikatov, češ da je ta zahteva le posledica ugodne gospodarske konjunkture, ki pa «ne more trajati v nedogled»; sporočilo se zaključuje s trditvijo, da je bila udeležba delavcev v današnji stavki manjša od udeležbe pri prejšnjih stavkah; navaja svoje odstotke in zatrjuje, da je prisotnost delavcev v nekaterih obratih FIAT dosegla 80 odst., «kljub temu, da je uprava svetovala delavcem, naj ne pridejo na delo».

Na današnji seji vlade je minister za reformo javne uprave Medici poročal o kriterijih, na podlagi katerih bodo imenovali v bližnjih dneh komisijo za reformo državnega upravnega aparata. Te kriterije je ministrski svet odobril. Podobno je tudi minister za državni proračun La Malfa poročal o komisiji za gospodarsko načrtovanje, in tudi njegov predlog je ministrski svet odobril. Pravosodni minister Bosco in finančni minister Trabucchi pa sta predložila zakonski osnutek o reformi postopka o reševanju davčnih sporov med davčnimi obvezniki in državo; na predlog predsednika vlade pa bodo ta osnutek dostavili CNEL (državnemu svetu za gospodarstvo in delo), da bi izrazil svoje mnenje glede gospodarske plati tega vprašanja in glede ustreznosti predlaganega sistema.

Nato je ministrski svet nadaljeval s proučitvijo zakonskega osnutka, ki zadeva zvišanje minimalnih pokojnin kmetov, kolonov in spolovinarjev, ker je ustavno sodišče izjavilo, da so nekatere določbe v tem osnutku protizakonite. V novem osnutku so odpravili te neskladnosti, nakar ga je ministrski svet odobril. Vlada je odobrila tudi razne ukrepe iz rednega poslovanja. Ker je bil dosedanji predsednik državnega sveta Pietrilli upokojen, je ministrski svet imenoval na njegovo mesto dr. Carla Bozzija.

Ministrski svet je razpravljal tudi o jutrišnjem sestanku med podpredsednikom vlade in zunanjim ministrom Piccionijem in avstrijskim zunanjim ministrom Kreiskim v Benetkah in določil stališče vlade do tega vprašanja. Piccioni je popoldne odpotoval z letalom v Benetke. Ob prihodu v to mesto je Piccioni izrazil upanje, da bo razgovor s Kreiskim omogočil «začetek nove faze v italijansko-avstrijskih odnosih, ki se nanašajo na spor glede uveljavljenja sporazuma De Gasperi-Gruber».

Pred odhodom v Benetke pa je Kreisky izjavil, da je ozadje teh razgovorov drugačno od onih v Zuerichu; dodal je, da se je delo komisije 19 (to komisijo je imenoval lani Scelba, ko je bil notranji minister, da bi proučila stanje v bocenski pokrajini in pritožbe južnih Tirolcev) odvijalo v «dobrem vzdušju in v dobrih človeških odnosih; vendar pa obstajajo vprašanja, ki jih komisija ni rešila, in ta vprašanja bodo predmet razgovorov v Benetkah».

V poslanski zbornici so danes nadaljevali razpravo o nacionalizaciji električne industrije. V svojem dolgem govoru je misovski poslanec Delfino zatrjeval, da so se ukrepi o nacionalizaciji vedno utemeljevali z izključno gospodarskimi razlogi, da pa o teh razlogih ni ne duha ne sluha v poročilu večine, ki spremlja ta ukrep. Liberalec Colitto je opozoril na okoliščino, da nova ustanova ne bo vključevala elektrarn, ki jih upravljajo občine, deželе s posebnim statutom in onih, ki bodo ostale v zasebnih rokah, ker v letih 1959-1960 niso proizvedle več kot 15 milijonov kWh na leto, in da zaradi tega ne bo mogla vršiti tiste funkcije, ki si jo ta ukrep obeta. Demokristjan Colasanto pa je dejal med drugim, da so tako poborniki kot nasprotniki tega ukrepa pretiravali njegov pomen, ker nacionalizacija zajema le 37,7 odst. državne potrošnje, zasebnikom pa odvzema nadzorstvo nad komaj 20 odst. električne energije.

Po govoru Colasanta so razpravo odložili na jutri.

Razprava pred sodiščem v Turinu proti 46 delavcem, ki jih je policija aretirala 7., 8. in 9. t. m. ob priliki manifestacij v zvezi s splošno stavko kovinarjev, se je danes zaključila z naslednjo razsodbo: 8 obtožencev je bilo obsojenih na zaporne kazni od 34 mesecev in 10 dni do 15 mesecev in 20 dni, hkrati pa na denarne kazni od 115.000 do 12.000 lir; 24 obtožencev je bilo obsojenih pogojno na manj kot leto dni zapora in na denarne kazni od 12.000 do 10.000 lir; dva od teh sta bila obsojena le na 15 dni pripora in sta kazen že odsedela; sedem obtožencev je bilo oproščenih, ker niso izvršili kaznivega dejanja, šest pa zaradi pomanjkanja dokazov; enemu je sodišče oprostilo kaznivo dejanje.

Piccioni

Kreisky

Adula predlaga federacijo

NEW YORK, 30. — Glavni tajnik OZN U Tant je dobil davi pismo predsednika kongoške vlade Adule, s katerim ta zahteva podporo OZN za pripravo federalne ustave, ki naj bi končno rešila sedanji spor s Čombejem.

Adula zahteva, naj bi OZN poslala v Leopoldville skupino pravnikov OZN, katerih naloga bi bila, pripraviti nove ustavne določbe. U Tant bo predložil vse te zahteve posvetovalnemu odboru za Kongo, ki se bo sestal jutri.

Nocoj je U Tant sporočil, da je ugodno sprejel zahtevo kongoške vlade, naj bi OZN dala na razpolago svoje pravnike. Dodal je, da bo v čim krajšem času sprejel potrebne ukrepe.

Kakor se vidi, je osrednja vlada znova popustila pod ameriškim pritiskom, ker ameriška vlada noče priti do odkritega spora z Veliko Britanijo in Francijo zaradi Konga. Kakor je znano, Velika Britanija in Francija in tudi Belgija odločno podpirajo Čombeja. Vprašanje je, ali bo morebitna nova ustava, ki bo določala avtonomijo za vse pokrajine v Kongu, in seveda tudi Katange, Čombeja zadovoljila. Adula predlaga, naj bi v okviru federalnega sistema odgovornost za zunanjo politiko, obrambo, valuto, zunanjo trgovino, priseljevanje in komunikacije imela osrednja vlada. Spričo dejstva, da se je Čombejev položaj zaradi zavlačevanja še bolj okrepil, in ker OZN vedno teže prenaša velike stroške, s katerimi je povezano bivanje čet OZN v Kongu, ni izključeno, da bo Čombe ob podpori Anglije, Francije in Belgije še dalje izsiljeval.

Danes je sicer Čombe izjavil, da je «z velikim zadovoljstvom vzel na znanje» izjavo Adule o zvezni ustavi. Pripomnil je, da je on vedno hotel tako ustavo in dejal da mora Adula «dokazati svojo iskrenost». Zahteval je, naj razne pokrajine in njihove pokrajinske skupščine sodelujejo pri pripravi nove ustave. Dalje je izjavil, da so oblasti OZN v Katangi «z zadovoljstvom sprejele na znanje» njegov predlog, naj bi ustanovili «kongoško-katanško» komisijo, ki naj pripravi zvezno ustavo.

Zdravstvena pomoč Rdečega križa FLRJ Alžiriji

ALŽIR, 30. — V Alžir so prispeli predstavniki jugoslovanskega Rdečega križa in tehnične pomoči, ki bodo z alžirskim Rdečim polmesecem pripravili prihod prve jugoslovanske zdravstvene skupine v Alžir. Že v sredo bo prišla prva skupina 13 strokovnjakov, med katerimi bo 5 zdravnikov specialistov. Iz Jugoslavije se pričakujejo tudi prve pošiljke zdravil.

DANES

Včeraj je bila v vsej Italiji 24-urna stavka nad milijon kovinarjev. Stavka je prvi protest proti nepopustljivosti Confindustrije.

V Alžiriji se dogodki naglo razvijajo in upati je, da bo končna rešitev prišla brez hujših pretresljajev. V nedeljo so čete četrte vilaje vkorakale v prestolnico. Poveljnik te vilaje je izjavil, da je bila ustanovitev avtonomnega področja za Alžir nezakonita in da je prav to oviralo naglo rešitev krize. Zatrjujejo, da je bilo vkorakanje izvršeno sporazumno med vojaškimi voditelji. Ben Bela je v Oranu izjavil, da je kriza praktično že rešena. Njegov predstavnik Kider je tudi pokazal optimizem, zlasti ker sta tudi Belkasem in Budiaf pokazala pripravljenost do sprave. Danes bo v Alžiru nov sestanek, ki bo morda odločilen. Ben Heda pa je pozval vse alžirske voditelje, naj se zberejo v Alžiru, da pospešijo rešitev krize.

Iz Londona poročajo o naraščajočem odporu proti vstopu Velike Britanije v skupno tržišče, zlasti še, ker so se med pogajanji v Bruslju pokazala velika nesoglasja in ker skupina šestih držav ni pripravljena dati zadostnih jamstev, da države Commonwealtha ne bodo trpele škode, če Anglija vstopi v to skupnost. Nekateri celo trdijo, da bo v sredo, ko se bodo pogajanja nadaljevala, prišlo do popolnega razbitja.

Do nevarne zaostritve je prišlo v odnosih med Sirijo in Egiptom. Sirska vlada obtožuje Egipt, da je skušal organizirati zaroto proti njej, in je zahtevala izredno sejo Arabske lige.

Vedno več glasov v Angliji proti vstopu v skupno tržišče

Heath je priznal, da so pogajanja v Bruslju zelo težavna

LONDON, 30. — Lord privatnega pečata Heath je izjavil danes v spodnji zbornici, da so na pogajanjih od 24. do 28. julija v Bruslju govorili o britanskem kmetijstvu. Heath je dodal, da se najvažnejši del pogajanj tiče uvoza žita, mesa, mlečnih izdelkov in sladkorja iz Commonwealtha, in da so na pogajanjih sklenili obravnavati možnost dolgoročnih sporazumov za glavne kmetijske proizvode.

Heath je dejal, da so pogajanja o kmetijskih proizvodih najtežavnejša in najbolj zapletena, ker je potrebno uravnovesiti koristi poljedelcev skupnosti, vključno Velike Britanije, s koristjo držav Commonwealtha.

Ko je konservativni poslanec Turton pozval vlado, naj še dalje ščiti koristi kmetijstva držav Commonwealtha, pred letom 1970 in po tem letu, je Heath odgovoril, da sedaj obravnavajo vprašanja, ki se tičejo prehodne dobe in po letu 1970. Laburistični poslanec Blyton je pozval vlado, naj umakne svojo zahtevo za vstop v skupno tržišče, ker večina britanskega ljudstva temu nasprotuje.

V sredo bo v spodnji zbornici daljša debata o bruseljskih pogajanjih. Kakor je znano, so bila ta pogajanja prekinjena in se bodo nadaljevala v sredo.

Skupine, ki nasprotujejo vstopu Velike Britanije v skupno tržišče, so nocoj znova nastopile. Skupina 40 konservativnih poslancev je predložila v spodnji zbornici resolucijo, ki opozarja na obljube vlade, da bo ščitila interese Commonwealtha.

Bivši laburistični voditelj Attlee je poslal vsem laburističnim poslancem in sekcijam stranke poslanico, v kateri pravi, da ne bi bilo pametno, če se Anglija vključi v skupno tržišče v pogojih, kakršne predvidevata Heath in vlada. Attlee pravi, da so številni znaki, da se Mac Millan in Heath pripravljata na popustitev glede življenjskih interesov Velike Britanije in Commonwealtha «z veliko naglico, preden bo britansko ljudstvo razumelo, kaj se dogaja, in preden bo uspelo pokazati svoje nesoglasje». Attlee dodaja, da mora laburistična stranka skrbeti, da bo preprečila, da bi Velika Britanija bila oškodovana. V vladnih krogih pravijo, da je zadeva zelo resna, dodajajo pa, da je vedno mogoč kompromis. Zato britanski uradni krogi obsojajo, da je angleški tisk preveč pesimistično opisal položaj.

Danes je stopil v veljavo v šestih državah evropske gospodarske skupnosti pravilnik za skupno organiziranje trgov, kar se tiče žita, zelenjave, sadja, mesa, jajc in perutnine. S tem se začenja prva faza skupne kmetijske politike v šestih državah.

Ukrepi, ki so stopili v veljavo danes, se nanašajo na 53 odstotkov celotne kmetijske proizvodnje v tej skupnosti in 47 odstotkov medsebojne izmenjave. Do leta 1970 bo veljala prehodna doba in zatem bo celotna gospodarska skupnost sestavljala enoten trg, na katerem bodo veljale enake cene za vse kmetijske proizvode.

Prado izpuščen

LIMA, 30. — Perujski predsednik Prado je bil sinoči izpuščen in je takoj odšel v dvorec, ki je last njegovih sorodnikov v bližini Lime. Tu bo počakal do srede, ko bo odpotoval z letalom v Pariz.

V Washingtonu je predstavnik državnega departmaja na tiskovni konferenci izrazil v imenu vlade zadovoljstvo, ker je bil Prado izpuščen. Pripomnil pa je, da ne ve, ali bo ta korak perujskih oblasti pripeljal do spremembe ameriškega stališča.

Britansko poslaništvo v Limi je danes sporočilo, da je britanska vlada uradno priznala novo perujsko vlado.

Nadaljevanje pogajanj o Zahodnem Irianu

DŽAKARTA, 30. — Danes so uradno sporočili, da je predsednik Sukarno brzojavil zunanjemu ministru Subandriu, naj ostane v Washingtonu in nadaljuje pogajanja z Nizozemci o Zahodnem Irianu. Kakor je znano, je bil Sukarno v soboto pozval Subandria, naj se vrne v Džakarto.

Zatrjuje se, da je nadaljevanje razgovorov zahteval Subandrio po razgovorih, ki jih je imel prejšnji teden s Kennedyjem in s tajnikom OZN U Tantom. Indonezijski tisk piše, da bo Subandrio ob svojem povratku iz Washingtona morda prinesel «dobre novice». Te «dobre novice» bi utegnile biti določitev datuma za prenos suverenosti na Zahodnem Irianu.

Hruščov o nujnosti elektrifikacije vasi

Poudaril je, da je še mnogo ostankov stalinizma tudi glede tega

MOSKVA, 30. — Predsednik sovjetske vlade Hruščov je prisostvoval včeraj otvoritvi velike hidrocentrale pri Kremenčugu na Dnjepru, ki bo proizvajala dve milijardi kilovatnih ur električne energije na leto. Ob tej priložnosti se je zavzel za še intenzivnejšo graditev velikih električnih central.

Ko je omenil nedostatke pri dobavljanju električne energije kmetijskim podjetjem, je Hruščov izjavil, da gre za «ostanke nepojmljivega Stalinovega odnosa do vasi». Stalin je namreč oviral povezavo kolhozov z električno energijo, celo v primerih, ko je bila mreža za električno energijo napeljana po ozemlju kolhozov in sovhozov. Hruščov je nadaljeval: «Stalin ni pravilno razumeval sistema socialistične proizvodnje. Stalin je že zdavnaj mrtev in mi smo kritizirali, kar je bilo v njem negativnega. Vendar pa so še ostanki njegove zapuščine; te ostanke moramo izkoreniniti, zato da razvežemo kmetijstvu roke.»

Hruščov je odločno nastopil proti gledišču, da so kolhozi in sovhozi «drugorazredni potrošniki električne energije». Rekel je, da so to «ostanki nepojmljivega Stalinovega odnosa do vasi». Poudaril je, da je treba dati vasi električno energijo, prav tako kakor industriji.

Izrekel se je proti graditvi majhnih električnih central. Dodal je, da so investicije za graditev takih central glede na proizvodni efekt štirikrat do petkrat večje od investicij, ki so potrebne za graditev velikih central. V majhnih električnih centralah, na katere odpade le 18 odstotkov skupne proizvodnje električne energije v Sovjetski zvezi, je danes zaposlenih 1,3 milijona ljudi, medtem ko je v velikih centralah, na katere odpade 82 odstotkov skupne proizvodnje električne energije, zaposlenih 320.000 ljudi.

Z zgraditvijo sistema hidrocentral na Dnjepru bodo odprli tudi vodno pot od Kijeva do Črnega morja kot sestavni del velike vodne magistrale, ki bo povezala Baltsko morje s Črnim morjem.

Najbrž še eno ozadje dogajanja v Alžiriji

Agrarna reforma ni zapisana samo v uradnem programu začasne vlade alžirske republike, pač pa tudi v sporazumih, sklenjenih v Evianu: v teh sporazumih so določili, da bodo razlaščeni posestniki dobili denarno povračilo za odvzeto zemljo; to odškodnino bo dala francoska vlada. Toda še zmeraj ni jasno, kako bo potekala ta agrarna reforma, čeprav so o tem poglavitnem vprašanju razpravljali tudi na zasedanju Nacionalnega sveta alžirske revolucije v Tripoliju. Zaradi tega lahko govorimo le o orientacijskih načelih.

Povsem jasno je, da je agrarna reforma predvsem politični problem. «Reformistična» agrarna reforma zagotavlja posestnikom odškodnino v celoti (Španija, Indija) ali pa vsaj delno odškodnino (Italija). S takšno reformo si prizadevajo osnovati sloj drobnih posestnikov, da naj bi «zavrli komunistično nevarnost» Toda pri pravi agrarni «revoluciji» latifundisti ne dobe odškodnine za odvzeto zemljo, ker pač ni namen, da bi z reformo osnovali konservativni «kmečki stan», temveč proizvajalne zadruge in državna posestva. Tako so ravnali na Kubi, kjer so neposredno razdelili veleposestva, in tudi v letih 1945 do 1950 v državah ljudske demokracije, kjer so izvedli najprej agrarno reformo z razdelitvijo veleposestev in srednje velikih posestev, kasneje pa se je ondod uveljavilo zadružništvo.

Našim alžirskim prijateljem smo že poskušali svetovati (v članku «Agrarna reforma v neodvisni Alžiriji», ki je izšel marca 1961 v časopisu «Les Temps modernes»), naj se agrarne reforme lotijo z mešanico drznosti in previdnosti. Geslo «zemljo tistemu, ki jo obdeluje», je vsekakor zelo koristno, ko hočemo podpreti revolucionarno navdušenje, ki pa ga je treba po koncu oboroženega boja spremeniti v «vsakdanje junaštvo», kar pa je precej teže. V Alžiriji bi bilo treba za šest milijonov hektarov obdelovalne zemlje investirati vsaj po 2000 novih frankov na hektar, če bi hoteli opraviti najnujnejša melioracijska dela; še veliko več pa je treba investirati tam, kjer je treba zemljo umetno namakati. Namakanje, niveliranje, dreniranje, graditev nasipov proti eroziji, urejanje sadovnjakov in sejanje krmilnih rastlin (rožičevce, negnoj, kaktuse) pa tudi pogozdovanje, prekopavanje apnovite skorje itd. — vse to veliko stane. Toda 12 do 15 milijard za ta dela potrebnih novih frankov, namenjenih samo kmetijstvu, bi bilo treba vsekakor dolgo zbirati. To pa toliko bolj, ker bi bilo nemara nevarno, če bi namenili za ta dela več kot 25 do 30 odstotkov denarnih sredstev, ki bodo na voljo za izvedbo vsega alžirskega gospodarskega načrta, zlasti še, če upoštevamo potrebe, ki jih imajo industrija, šolska vzgoja in infrastruktura.

Če pa to presojamo s stališča dela, dobimo povsem drugačen obračun. Na parceli, ki bi jo dodelili felahu, vsekakor ne v last «po rimskem pravu», temveč v dolgoročno in dedno uživanje (brez pravice, da bi jo smel prodati, ker bi s tem prav kmalu spet prišlo do nove koncentracije zemlje), bi le-tega laže pripravili, da bi v dobljeno zemljo investiral svoje delo. Če drži, da dandanes večina alžirskih kmetov ne dela več kot osemdeset ali največ sto dvajset dni na leto, potem se nam brž pokaže, da bi odrasli moški lahko vsako leto dali približno sto delovnih dni, ki bi jih uporabili za te «človeške investicije». Sto do sto petdeset delovnih dni na hektar pa povsem zadošča za melioracijska dela, ki jih je treba opraviti, vse to pa z opremo in naložbami, ki bi bile v tem primeru še kar znosne. Tako bi — vsaj teoretično — v dvanajstih ali petnajstih letih dosegli najnujnejše smotre.

Toda zelo drzno bi bilo, če bi se lotili dela na tolikšnih delovišćih, zlasti ker bi zmanjkalo kadrov; v tem je ozko grlo agrarne reforme, ki terja velike investicije in še več vzgoje, če hočemo, da bo uspela. Namesto sedanjih 732 frankov vsakdanje mezde, ki jo dobivajo dninarji, bi kmet, ko bi ob reformi dobil zemljo, kajpak če bi bil politično dobro pripravljen, nemara privolil, da bo delal samo za najpotrebnejši živež, to je za pšenični zdrob, s katerim bi lahko prehranil sebe in svojo družino. Če bi nam uspelo navdušiti kmete, bi lahko na hitro izučili potrebne strokovnjake, ki bi utegnili v petnajstih ali dvajsetih letih opraviti večino najnujnejših melioracijskih del. S kmetijskimi presežki pa bi lahko v naravi «finansirali» te investicije.

Če pa bi vsaj v začetku za ta dela pridobili Evropejce, bi lahko vse opravili v dvanajstih ali petnajstih letih. V tej koncepciji pa bi morala biti vloga Evropejcev v alžirskem kmečkem gospodarstvu vsekakor drugačna od vloge, ki jo imajo dandanes, kljub temu pa bi lahko bila zelo pomembna. Za Alžirce bi bilo koristno, če bi ohranili sedanjo upravo veleposestev, specializiranih za gojitev različnih kultur na suhi zemlji, zlasti ker imajo ta veleposestva na voljo precejšnje število traktorjev in drugih strojev za obdelovanje zemlje in za žetev.

Če bi takšna veleposestva ohranili v njihovi sedanji razsežnosti (kot za prvega razdobja na Kubi) in jih spremenili v proizvajalne zadruge, v katerih bi delala skupina felahov, bi vsekakor potrebovali enega ali več (pač glede na njihov pomen) dobrih tehnikov. V pričakovanju, da se izšolajo domači strokovnjaki, mehaniki, voditelji za določene kulture, živinorejci in sadjarji, bi pač sedanji evropski kadri, ki poznajo krajevne razmere in tamkajšnje težave, lahko opravili zelo koristno delo.

Vse to pač s pogojem, da bi se Evropejci hoteli prilagoditi novim razmeram, se pravi, da bi zares podprli težnje alžirske republike. Evropejci vodijo namreč večino kmetijsko-vzgojnih ustanov in skoraj vsa raziskovalna dela: vse to pa je nujno za vsako uspešno agrarno reformo.

Naposled je pomembno in v začetku tudi bistveno, kakšna bo vloga francoskih kolonov, ki bodo še naprej ostali na svojih posestvih: bodisi tisti, ki jih bo zajela agrarna reforma in bodo ostali le začasno, bodisi tisti, ki bodo dokončno — recimo raje za dalj časa — obdržali svoja posestva. Precej očitno je, da alžirski muslimani nikakor ne bi mogli upravljati vseh posestev, ki jih zdaj eksploatirajo evropski koloni. Če bodo ukrepi pri prenosu upravljanja teh posestev preostri, se lahko pripeti — kot se je že v Tuniziji — da se bo hudo zmanjšal pridelek: tega pa si alžirsko gospodarstvo vsekakor ne želi. Tudi zavora, ki jo je Francija posredno določila zoper naglico pri agrarni reformi z obroki, s katerimi bo finansirala razlastitev — zato odkup teh posestev ne bo mogel biti prenagel — se mi zdi konec koncev dobra. Zato se bo bolje delalo, zakaj pretirana naglica se je še zmeraj pokazala kot zelo draga, kot nam to dokazujejo številni primeri.

Toda usmeritev kmetijske proizvodnje mora biti odslej zajeta v planu, ki ga bo slej ko prej pripravila alžirska republika. Na vino odpade večina izvoza iz dežele, toda svetovni trg je z vinom prenasičen pa tudi Francija bi prav lahko kmalu nadomestila to izgubo: če bi ga manj popili ali pa pili vino z manj alkohola, bi Francozom samo koristilo! Treba je torej računati, da bo treba postopoma odpraviti precej alžirskih vinogradov, vendar pa ne bi smeli tega napraviti tako, da bi vinsko trto kar čez noč poruvali. Vinogradov ne bi obnavljali, zlasti ne na namakalnih področjih, kot je dolina Chelif ali na hladnih planotah, kakršna je Mitidja, zakaj onod je mogoče posejati še bolj intenzivne kulture (vrtnarske, industrijske in zlasti krmilne), vse to pa brez posebnih težav.

Na drugi strani pa je vinska trta zelo koristna na na pol suhih področjih, ki jih ne namakajo, to pa predvsem zato, ker preprečuje erozijo. Toda vinsko trto je mogoče uporabiti še za kaj drugega in ne samo za vino: za sveže grozdje, za rozine, za sadne sokove itd. Edinole Francija napravi skoraj iz vsega svojega grozdja vino. Povsod drugod — od Kalifornije do Grčije, od Turčije do Izraela — so drugi proizvodi iz grozdja veliko pomembnejši od vina. Poleg tega pa so še druga drevesa, ki se zlahka prilagode na pol suhi zemlji, tako na primer mandljecev, marelica, predvsem pa figovec in oljka, ne da bi še posebej omenjali krmilne rastline.

Nova Alžirija bo morala pridelati tudi industrijske rastline in druge surovine, ki jih potrebuje industrija. Se zmeraj uvaža iz Francije marmelado, iz Izraela sadne sokove itd., skratka marsikaj, kar bi ne bilo posebno težko izdelati kar doma. Vsaj tri industrijske rastline si lahko pridobe sila pomembno vlogo. Sladkorna pesa, ki so jo posadili v Maroku, lepo rodi tako na namakani zemlji kot na suhi. Alžirija bo morala prav kmalu saditi bombaž, ki ga potrebuje tekstilna industrija, če bo hotela zaposliti delovno silo in prihraniti dragocene devize, saj bi ga lahko doma pridelala kar precej. Kulture arašidov (in drugih oljnatih sadežev) zaslužijo prav skrbno proučitev, da bi spoznali, kaj se lahko napravi, saj bi s proteini sončnic in oljnih pogačic iz arašidov lahko prav kmalu odpravili pomanjkanje proteinske hrane.

Prav kmalu lahko povečajo tudi proizvodnjo volne: kajpak ne na škodo bravine, ki bo še naprej najpomembnejše, kar dobivajo od ovac, temveč hkrati s tem. Z intenzivnim gojenjem krmilnih rastlin bodo lahko postopoma opustili pastirsko živinorejo in se oprijeli sodobnejše. Zdaj pa je celo koza zelo dragocena žival, ker daje obilo mleka in jo je treba zato zavarovati pred brucelozo in malteško mrzlico, vendar je treba preprečiti, da ne bo uničevala še zadnjih ostankov flore.

Po letu 1880 se je alžirsko kmetijstvo močno razmahnilo, kar velja predvsem za vinsko trto pa tudi za sadovnjake in zgodnje sadje. Treba bo pač omejiti obdelovanje vinske trte, hkrati pa še bolj razmahniti vrtnarstvo, temu pa dodati pridelovanje industrijskih kultur in krme, ki je osnova napredne živinoreje. Prava «kmetijska revolucija» pa terja znatna melioracijska dela — tako v boju proti eroziji kot za gospostvo nad vodami ali za vzdrževanje humusa.

Takšna in tako globoka preobrazba pa bo zahtevala tehnične strokovnjake, ki naj bodo podjetni, predani in sposobni. Ta revolucija bo hitreje uspela, če bodo evropski priseljenci, ki so kos tem zahtevam, pripravljeni s srcem sodelovati pri tem delu. S tem pa bi se prav lepo in v korist vseh vključili v alžirsko republiko.

RENE' DUMONT

S filmskega festivala v Pulju

Eden izmed filmov na sporedu letošnjega filmskega festivala v Pulju je «Minuta za umor» (Viba, Ljubljana), v katerem igra Duša Počkajeva (na sliki)

Spacal razstavlja v Cortini d'Ampezzo

Od sobote pa do 10. avgusta ima Lojze Spacal razstavo svojih del v Cortini d'Ampezzo. Razstava je v galeriji Hausammann. V lični priložnostni knjižici je slikarja predstavil Giuseppe Marchiori.

Dnevnik 14-letne deklice iz časa varšavskega upora

Pred dnevi so našli v Varšavi še en dnevnik, ki spominja na «Dnevnik Ane Frank». Gre za dnevnik, pisan leta 1944 med varšavskim uporom proti Nemcem; pisala ga je poljska deklica Wanda Przybylska, ki so jo Nemci ubili 4. septembra 1944, ko ji je bilo 14 let. Dnevnik je hranila njena mati, ki ga je šele sedaj izročila uredništvu tednika «Politika». Ta list je sedaj objavil nekaj odlomkov in fotografij. Wanda je napisala večino svojega dnevnika v kleteh in zakloniščih za časa bojev med uporom, ki se je pričel 1. avgusta 1944 ter se je tragično končal v zadnjih dneh septembra. Dnevnik se pričenja s 27. julijem in je prekinjen z dnevom smrti Wande. Deklico je doletela smrt, ko je skupaj z materjo in sestrico iskala zatočišča med neko bitko. Zvezek, v katerem je napisan dnevnik, nima platnic, a je vendar dobro ohranjen. Deklica je opisala — tu pa tam s tako slovnično napako — grozne prizore, katerim je prisostvovala: bojem, ustrelitvam in drugim tragičnim dogodkom. Gre torej — kot poudarja «Politika» — za izreden in mogoče edin dokument, napisan v dneh varšavskega upora.

Pasternakov «Dr. Živago» v SZ ne bo objavljen

Pred nedavnim je sovjetski pisatelj Evgenij Popovkin izjavil, da bodo v SZ mogoče še v tem letu objavili roman «Dr Živago» Borisa Pasternaka; tako je poročal radio Stockholm. Že drugi dan pa so v Moskvi to vest zanikali.

Na policiji razstava Checrounovih del

Prva razstava slik Checrouna, študenta umetnostne akademije v Parizu in genialnega posnemalca modernih slikarjev, ki je sedaj že dva meseca zaprt, je bila otvorjena — ne da bo avtor za to vedel — v neki sobi na Quai der Orfevres. Deset akvarelov in temper, ki visijo na stenah enega izmed uradov kriminalne policije, so našli v Londonu, kjer so bila ta dela prodana petim galerijam za skupno ceno 8.500 šterlingov (15 milijonov lir). Checroun jih je naslikal v nekaj urah v raznih hotelskih sobah med svojimi šestimi obiski v Veliki Britaniji med majem in decembrom 1961. Dela nosijo podpise Picassoja (2), Soulagesa (2), Braqua (2), Kandinskega, Miroja, Delaunaya in Fernanda Legera. Pri teh delih gre za dela domiselnosti in ne za «kopije», razen v primeru neke «ležeče ženske», ki pa je zares kopija istoimenske slike Legera, velikega mojstra, katerega učenec je bil Checroun. Checroun, ki je v zaporu od maja, je dobil dovoljenje, da lahko slika; upa, da bo lahko, brž ko bo prost, razstavljal pod svojim imenom.

Nekaj knjig iz zbirke Quaderni del Ponte

Il Sedicesimo, bibliografski bilten založbe La Nuova Italia v Firencah, objavlja prikaz knjige Carla Francovicha La Resistenza a Firenze, ki je prejela letos V. beneško nagrado odporništva. Nadalje je v tem zvezku deloma ponatisnjen uvod Ugo La Malfe h knjigi Salvatora Mastrogiovannija Un protestante nella Resistenza. Obe knjigi sta izšli v zbirki Quaderni del Ponte. V tej zbirki so izšle med drugimi tudi knjige Democrazia clandestina Emilia Lussuja, Memorie partigiane Narda Dunchija ter La guerra finisce, la guerra continua Marie Luigie Guaite.

Dunajski programi glasbe v sezoni 1962-1963

Program dunajskega društva prijateljev glasbe obsega za leto 1962-1963 več ciklusov. Enega pripravlja Herbert von Karajan izmenjaje z dunajskimi simfoniki in dunajskimi filharmoniki. Na treh koncertih bodo dela z zborom: Brahmsov Requiem, Haydnovo Stvarjenje ter Beethovnova IX. simfonija. Četrti koncert še ni znan. Tudi Wolfgang Sawalisch bo pripravil ciklus petih koncertov. Na njegovem programu so Schubert, Carl Maria Weber, Brahms, Dvorak, Bruckner, Wagner, Reger, Richard Strauss, Verdi in Pfitzner. Sodelovali bodo solisti Schneiderhan (Mendelssohn), Brendel (Liszt), Wanda Wilkomirska (Bartok) in Stefania Woytowicz (Strauss). Christoph von Dohanyi bo v šestih koncertih pripravil dela Haydna, Mozarta, R. Straussa, Šostakoviča, G. Mahlerja, Bartoka, Ravela, Strawinskega in Schuberta. V okviru «velike simfonije», reprezentativnega ciklusa osmih koncertov, bodo dirigirali Sir Malcolm Sargent, Klecki, Wallberg, Krips, Frühbeck de Burgos, Mehta, Keilberth in Böhm. Dunajska Komorna opera bo za prihodnjo sezono pripravila pet oper. Sezona se bo pričela z novo inscenirano Mozartovo «Zaido», za drugo premiero je določen večer, posvečen Offenbachu, tretja bo Wolfa Ferrarija «Il Campiello», četrta pa Rossinijeva «Ljubezenska skušnja». Za peto premiero bo izbrano kako moderno delo.

* * *

V Senigalliji so podelili V. nagrado «Puccini - Senigallia» za najboljšo knjigo novel v letu 1962. Nagrado v znesku milijona lir je dobil Mario Rigoni Stern za knjigo z naslovom «Il bosco degli urogalli».

MNOGO SMRTNIH NESREČ V GORAH

Štirje plezalci so se ubili v Švici Smrt dveh Angležev v Pamirju (SZ)

Živi in zdravi obe ženski, ki sta hoteli preplezati severno steno Eigerja

ZERMATT, 30. — Dve navezi alpinistov, ki so hoteli doseči neki vrh nad 4500 m v masivu Mischabel, sta padli v globino sto metrov. Štirje plezalci so se ubili, dva pa sta hudo ranjena.

BERN, 30. — Štirje švicarski alpinisti, ki jih 36 ur ni bilo videti, ko so plezali po severni steni Eigerja, so se živi in zdravi vrnili, potem ko so se odrekli svojemu načrtu. Plezalci — dva moška in dve ženski — so vstopili v steno v soboto, toda zajelo jih je zelo slabo vreme z meglo in močnim dežjem. Bivakirali so v višini 3400 m in čakali, upajoč na razjasnitev, ki pa je ni hotelo biti. Zaradi tega so sestopili ter skozi železniški predor, ki gre pod Eigerjevo verigo, prispeli v dolino in se vrnili v svoj hotel.

DOMODOSSOLA, 30. — Alessandro Cereghini, iz Vigevana, se je ponesrečil v skupini Monte Rosa. Mladenič je odšel v nedeljo z dvema prijateljema v hribe, da bi se po novi poti povzpel na vrh Grober (3497 m). Zaradi hudih težkoč so bili plezalci prisiljeni opustiti namero in se vrniti. Toda prav pri sestopanju se je dogodila nesreča. Cereghini se je zdrsnil na nekem snežišču in se valil več metrov, pri čemer je z glavo zadel v neko skalo. Prijatelja sta ostala nepoškodovana in sta hitela na pomoč. Prišlo je sedem vodnikov, toda ob njihovem prihodu je bil Cereghini že mrtev.

LONDON, 30. — Sir John Hunt, popularni osvojitelj Mont Everesta, je danes telegrafiral v London, da sta izgubila življenje dva angleška alpinista, ki sta se udeležila neke anglo-sovjetske ekspedicije v SZ. Ekspedicijo vodi omenjeni Hunt. Eden od angleških plezalcev je W. Noyce, ki se je udeležil zmagovitega pohoda na Mont Everest. Sedaj sta Angleža plezala na neki vrh v verigi «skrivnostnih gora» (Pamir). Nesreča se je pripetila 24. julija. John Hunt poroča, da se ekspedicija nadaljuje. Sedaj bi bilo treba doseči še vrhova Moskva in Komunizem.

Najprej se ni vedelo, kdo so ponesrečeni plezalci, razen Edmonda Brantschena, vodnika iz Rande. Potem se je izvedelo, da so ostale tri smrtne žrtve še nemška učiteljica Erna Jelkmann, švicarski poslovni človek Max Kuchen in še Nemec Ernst Gurr. Eden od ranjencev, katerih stanje je zelo hudo, je Emile Brantschen, brat Edmonda. Tako mrtve kot ranjene so prenesli v dolino.

Izvedelo pa se je, da se je danes v Švici ubil še neki plezalec, in sicer 26-letni Karl Reiter iz Muenchena. Padel je blizu koče Hoernli, na švicarski strani Matterhorna.

Hud potres v Kolumbiji

Potres je prizadel ozemlje kakih milijon kv. km od ekvadorske meje do Venezuele in od Tihega oceana do džungel v bližini brazilske meje.

Doslej se govori o 15 mrtvih in okrog 100 ranjenih. V Caliju je izgubilo življenje 7 oseb, v Pereiri 4, v Manizalesu in Medellinu po 2.

Gre za tretji potres, ki je bil danes zabeležen. Dva druga potresa sta bila na severnem Japonskem in v Indoneziji. Na Japonskem so bili le slabotni sunki, v Indoneziji pa zelo močni.

Kako je v vlaku s plačanimi mesti

GENOVA, 30. — Tisti, ki se mnogo vozijo z vlaki, bodo lahko kdaj uporabili razsodbo, ki jo je izrekel neki sodnik genovskega sodišča. Potnik, ki pride na vlak in najde že po naročilu rezervirane prostore, ima pravico kontrolirati, preden odstopi svoj prostor, ali je število poprej naročenih mest regularno. Genovski zdravnik Giancarlo Serra je v vlaku Genova-Milan sedel na svojem mestu, ko je prišel Ferdinando Rossi, ter od Serre zahteval, naj se mu umakne s prostora, ki ga je on rezerviral. Serra pa se ni hotel umakniti in zato je Rossi klical vlakovodjo, ki je tudi pozval Serro, naj se umakne. Ker pa se je temu zdelo, da je število rezerviranih mest večje, kot je pa to po pravilniku dovoljeno, je zahteval vpogled načrta vagona. Vlakovodja pa, namesto, da bi tej zahtevi ustregel, je poklical dva agenta železniške policije, ki sta zdravniku predpisala globo. Serra se ni hotel prepirati in je prostor odstopil; globe ni plačal. Danes pa mu je razsodba sodišča dala dokončno prav.

Svedski kralj Gustav je bil tudi zelo vesel zmage švedskih igralcev nad italijanskimi v evropskem finalu za Davisov pokal. Na sliki ga vidimo, ko čestita Lundquistu, Hasselquistu (rezerva) in Ulfu Schmidtu

PROMETNA NESREČA V KOLUMBIJI

Avtobus zletel s ceste ubilo se je 20 oseb

BOGOTA, 30. — Huda prometna nesreča se je zgodila 48 km zahodno od Medellina v Kolumbiji. Z nekim avtobusom se je skupina turistov peljala na nedeljski izlet. Avtobus pa je zavozil s ceste ter padel 220 m globoko. Pri nesreči je bilo 20 mrtvih in 12 ranjenih.

Letalske nesreče

PARIZ, 30. — Turistično letalo družbe «Air France» je v okrožju Seine in Marne padlo na tla. Štiri osebe so se ubile, tri pa so bile ranjene. Letalo se je uporabljalo za vaje novih pilotov.

PARIZ, 30. — V južni Franciji je včeraj padlo na tla letalo, v katerem so se nahajali učenci padalstva. Šest oseb se je ubilo.

WARENDORF (Zahodna Nemčija), 30. — Neki helikopter RAF je padel na tla v bližini Warendorfa. Pri tem se je ubilo šest vojakov, ki so bili v helikopterju.

Kača kobra ubita pri Milanu

MILAN, 30. — Da lahko dva človeka ubijeta v okolici Milana veliko kobro, to se ne zgodi vsak dan, zlasti še, če ni nikjer v bližini kakega cirkusa, ali menažerja, odkoder bi kača lahko ušla. V soboto popoldne — zvedelo pa se je šele danes — je delavec Ferruccio Paccagnella žagal veliko palisandrovo deblo v neki žagi v Seregnu. Deblo je prispelo pred nekaj dnevi iz Indije. Ko je bilo deblo prežagano na dva dela, je iz neke votline v lesu prilezla kača, ki se je verjetno zbudila iz svojega dolgega spanja. Zdrsnila je po žagi cirkularki in ko je prišla na tla, je takoj dvignila glavo ter se postavila v pripravljenost za napad. Toda Paccagnella je bil izredno priseben in je z nekimi vilami takoj pritisnil kačo k tlom, tako da se ni mogla več ganiti. Eden izmed gospodarjev žage pa je s sekiro kači odsekal glavo. Kobro bodo balzamirali.

Turinčan Mario Girola, ki ima 42 let, je v soboto zvečer dejal, da bi bil sposoben iti kar takoj do Pinerola in se vrniti v bar, kjer se je nahajal s prijatelji, do «aperitiva», to se pravi do kosila. Prijatelji so ga prijeli za besedo in prišlo je do stave; za skoraj 80 km so mu dali 17 ur časa. Girola je hodil dokaj enakomerno. Spremljal ga je avto z zdravnikom, ki ga je vsakih 10 km med četrtrurnim počitkom pregledal. Krizo je Girola doživljal že tik pred Turinom pri povratku, vendar se je ob 11,30 vrnil v bar, dve uri in pol pred potekom roka. Prehodil je 76 km

V Ameriki vlada velik preplah zaradi zdravila «thalidomida»

NEW YORK, 30. — Zdravstvene oblasti države New York so uvedle preiskavo o smrti nekega otroka, ki se je rodil deformiran. Njegova mati je namreč med nosečnostjo zaužila «thalidomid». Pomočnik komisarja za zdravstvo dr. George James je izjavil, da je neka 43-letna ženska (katere ime ni bilo objavljeno) v bolnišnici v New Yorku rodila deformiranega otroka. Otrok je kmalu nato umrl zaradi vnetja dihalnih organov. Mati je uživala «thalidomid» po predpisu nekega psihiatra.

Sodišče v Arizoni je zavrnilo zahtevo neke Finkbine, da bi ji bilo dovoljeno prekiniti nosečnost petega otroka, ker je v prvih mesecih nosečnosti užila «thalidomid». Njeno zahtevo je podprla tudi bolnišnica v Phoenixu.

Po arizonskem zakonu je splav dovoljen samo, če je v nevarnosti življenje matere. Odvetniki gospe Finkbine so trdili, da rojstvo deformiranega otroka lahko predstavlja nevarnost za življenje ženske in da je zaradi tega splav potreben in dovoljen. Eden izmed odvetnikov je dostavil, da je v drugih državah splav dovoljen, če ga vsaj trije zdravniki priporočajo.

Alžirija

(Nadaljevanje s 1. strani)

ske revolucije. Kider je dalje izjavil, da pobuda poveljstva četrte vilaje postavlja političnim voditeljem nove naloge. Dodal je, da zaradi odsotnosti oblasti se alžirska narodnoosvobodilna vojska bavi z vsem: z upravo, z rekvizicijami in s sodstvom. To se bo dogajalo, dokler se ne bo politični urad ustoličil v Alžiru. Vprašal se je tudi, ali ne bi bilo sedaj nevarno sklicati zasedanje narodnega sveta alžirske revolucije. Pred tremi tedni bi ta sestanek dal pozitiven rezultat. Danes pa bi bilo težko doseči dvotretjinsko večino na podlagi sporazuma. Prav zaradi tega mora politični urad uveljaviti svojo oblast, ker bo to pomenilo izpolniti politično praznino.

Minister Ait Bitat pa je izjavil, da je nujno potrebno obnoviti vodilne kadre. Pripomnil je: «Rešeno svojih sedanjih voditeljev, bi si moralo alžirsko ljudstvo dati dosledno, sposobno in dinamično vodstvo v skladu s sedanjimi velikimi nalogami». Minister je mnenja, da bodo samo volitve lahko omogočile imenovanje voditeljev nove Alžirije. Do tedaj bi morale oblast izvajati osebnosti, ki bi jih določile posamezne vilaje.

Predsednik alžirske vlade Ben Heda pa je objavil popoldne izjavo, ki pravi: «Alžir, prestolnica Alžirije, mora postati prestolnica miru, enotnosti in dela. Pripravljena mora biti, sprejeti vse voditelje revolucije: Njihova razpršitev ni primerna za rešitev krize. Naj bodo v Tizi Uzu, v Oranu, v Tunisu ali v Švici, vsi voditelji se morajo vrniti v Alžir. Njihova istočasna prisotnost v tem mestu lahko samo približa stališča, pomiri duhove in pripravi pot k enotnosti. Zgubili smo dovolj časa in ljudstvo ne more več čakati. Velika aktualna vprašanja so nerešena: brezposelnost narašča, evropska podjetja zapirajo svoje obrate, zunanja trgovina je vedno bolj paralizirana, zaloge blaga se črpajo, finančni položaj se slabša, higiensko stanje prebivalstva ustvarja hude probleme, otvoritev šol ni bila še določena, nevarnost je, da bo kompromitiran začetek oranja v oktobru. Odsotnost države se hudo občuti bodisi v notranjosti kakor v mednarodnih odnosih in ustvarja hudo negotovost glede prihodnosti.

Zaradi krize bi se utegnilo zgoditi, da 12. avgusta ne bo volitev. Toda nemogoče bi bilo te volitve neskončno odlašati, ker je nujno, dati besedo ljudstvu, ki ima dejansko suverenost in katerega sodba bo podlaga za zakonitost oblasti alžirske države. V trenutku, ko alžirsko ljudstvo terja rešitev spora in ko vsi kažejo glede tega dobro voljo, je želeti, da se vsi voditelji vrnejo v Alžir, zato da se v kratkem času rešijo vsa vprašanja».

Sirija zahteva izredno sejo Arabske lige

DAMASK, 30. — Sirski notranji minister je izjavil, da so aretirali 150 ljudi in jih izročili sodišču pod obtožbo sabotaže. Dodal je, da je skupina saboterjev imela svoj sedež v južnem Libanonu ter da je dobivala «denar in orožje od egiptovskega poslaništva v Bejrutu, ki je vežbalo palestinske komandose in jih pošiljalo čez mejo, da so izvrševali sabotažna dejanja v Siriji».

Minister je izjavil, da so imeli saboterji v načrtu tudi umor nekaterih sirskih političnih voditeljev, toda bili so prej aretirani.

Sirski zunanji minister je sprejel danes ameriškega poslanika in sovjetskega poslanika. Verjetno bo jutri sprejel britanskega in kitajskega poslanika. Vsi ti razgovori so v zvezi z zaostritvijo spora med Sirijo in Egiptom.

Noroj je prišel v Damask tajnik Arabske lige Hasuna. Sirska vlada je namreč zahtevala takojšnjo sejo Arabske lige zaradi «Naserjevega vmešavanja v sirske notranje zadeve». Hasuna je izjavil, da mora stopiti v stik z vsemi državami članisami lige.

OSVOBODITEV NALAGA RESNE DOLŽNOSTI

Alžirsko gospodarstvo in njegove naloge

Evjanski sporazum in vprašanje Sahare Osnovna naloga - agrarna reforma - Nujnost razvijanja težke in lahke industrije

Naj se trenutni spor med alžirskimi voditelji konča tako ali drugače, upati je, da ostaneta nacionalna suverenost in ozemeljska enotnost Alžirije nedotaknjena. Pred neodvisno deželo se postavljajo zdaj nešteti važni problemi, katerih rešitev predstavlja nalogo in dolžnost vseh, predvsem najodgovornejših predstavnikov, ki so ljudstvo vodili v zmagoviti ljudski revoluciji.

Večletna vojna je malone paralizirala vse gospodarsko življenje. Potrošniški trg je uničen, investicije blokirane, cene v nepretrganem naraščanju. Položaj glede zaposlenosti je vse prej ko rožnat. Podoben položaj je na področju gradbeništva, toda še posebno v poljedelstvu, kjer je prebivalstvo bilo izloženo neprestanemu preganjanju ter prisiljeno zapuščati svoje domačije. Vsa ta vprašanja ostajajo odprta, in ne samo to, marveč postajajo iz dneva v dan bolj pereča prav zaradi komaj pridobljene neodvisnosti, v kateri bi se morala začeti radikalno reševati ob polni udeležbi vseh domačih in tudi nekaterih tujih činiteljev.

Ob priliki evianskih pogajanj so bila poleg političnih v središču pozornosti tudi nekatera osnovna gospodarska vprašanja, med katerimi je nedvomno bilo eno najvažnejših ono, ki zadeva Saharo. V trenutku, ko je bila priznana suverenost Sahare kot neločljivega dela alžirskega teritorija, je stopilo v ospredje tudi vprašanje tekočega plina, petroleja in drugih naravnih bogastev, ki jih skriva podzemlje tega predela. Francozi so se v evianski deklaraciji po eni plati sicer odrekli nekaterim svojim pravicam do saharskega bogastva, po drugi pa so si z ustreznimi sporazumi zagotovili tu svojo nadaljnjo gospodarsko prisotnost.

Mnogi stoje na stališču, da so prav vprašanja saharskega bogastva bila zadnji in odločilni pogoj za podpis sporazuma. Na vsak način bodo Alžirci soudeleženi pri izkoriščanju naravnih bogastev Sahare, pri čemer si bodo gotovo znali zagotoviti sredstva za nadaljnjo razširitev investicijskih načrtov bodisi v Sahari sami, kakor tudi izven nje.

Vprašanje investicij za gospodarsko obnovo in nadaljnjo izgradnjo dežele je še prav posebne važnosti za mlado neodvisno državo. Zakaj, čeprav so se Francozi obvezali na stalno pomoč v prvi etapi razvoja, bodo Alžirci vendarle imeli dovolj težav in skrbi, preden si bodo zagotovili ustrezna sredstva za obnovitev po vojni uničene dežele in izgraditev potrebnih investicijskih dobrin. Pri tem ne smemo pozabiti, da je posebno v zadnjih letih prišlo do stalnega odtakanja kapitala kolonialistov, naj si bo Francozov ali državljanov drugih dežel. Zdaj pa je moč pričakovati, da bodo Alžirji pomagale tako nekatere zainteresirane dežele kot tudi mednarodne gospodarske organizacije. To je pričakovati tembolj, ker ostane osnovna usmeritev Alžirije izvenblokovska ter nevtralna, in to ne samo v političnem, temveč tudi gospodarskem pogledu. Tega doslej tudi nobeden političnih voditeljev ni zanikal.

Paraliziranje poljedelske proizvodnje je bilo, poleg drugega, omogočeno tudi na osnovi trenutnega stanja lastniških odnosov. Približno 2 tisoč francoskih kolonov drži namreč v rokah okrog 2.726.000 hektarov najplodnejše zemlje, 7400 majhnih kolonov 23 tisoč, 8000 srednjih 300 tisoč in 6400 veleposestnikov 2.400.000 hektarov. Te številke povedo, da so malone vse obdelane zemljiške površine v rokah Francozov, in to v pretežni meri veleposestnikov. Zato je tudi bil eden prvih ciljev revolucije agrarna reforma. In zato je tudi Ben Bela, brž ko je prišel iz zapora, izjavil, da se bo takoj po končani vojni izvedla agrarna reforma, ker je pač nad 80 odstotkov pripadnikov osvobodilne vojske iz vrst felahov (kmetov). Hkrati pa je vsem jasno, da bi reševanje vprašanja brezzemljašev na osnovi razdrobljenih zemljiških posesti povzročilo gospodarske posledice, ki se jim je vsekakor treba ogniti. To bi se imelo doseči s pomočjo zadružnih in državnih gospodarstev.

Agrarno reformo, ki o njej obstajajo dokaj natančni sklepi, so alžirski voditelji večkrat omenjali v svojih pogajanjih s Parizom. Tudi je bil s tem v zvezi dosežen načelen sporazum, čeprav se francoski veleposestniki, ob pomoči določenih finančnih krogov v bivši metropoli, trudijo, da bi proces, v kolikor ga ne morejo preprečiti, vsaj zavrli. Na osnovi evianskih sporazumov bo odplačilo zagotovljeno tako, da bo Francija s svojimi krediti in pomočjo omogočila alžirski državi sredstva za odškodnino veleposestnikom. Toda, lahko se zgodi, da se z dodeljevanjem samo manjših kreditov, oziroma njihovim zavlačevanjem izvajanje agrarne reforme upočasni, kar bi za politično in gospodarsko stabilizacijo dežele utegnilo imeti zelo resne posledice.

Pa tudi splošna situacija ni, kot že omenjeno, najboljša. Brezposelnost nenehoma narašča, pristanišča so domala mrtva, promet ne poteka normalno. Obenem je treba poudariti, da tudi na ostalih področjih družbenega življenja obstajajo številni pereči problemi, ki čakajo rešitve, kot n. pr. na področju zdravstva, prosvete in povsod drugje. Vse to bo nujno obremenjevalo proračune in načrte mlade alžirske države, ki bo zaradi tega neobhodno potrebovala dokajšnjo pomoč, od katere koli strani. bo ta prišla, obenem pa tudi narekovala mobilizacijo vseh notranjih sil in rezerv.

V izjavah in dokumentih alžirskih voditeljev so jasno določeni cilji bodočega gospodarskega razvoja. Na prvem mestu se nahaja industrializacija, bodisi težka, za katero bo potrebna tuja pomoč, kot tudi lahka, ki se jo bo razvijalo na osnovi lokalnih proizvodnih možnosti v poljedelstvu in živinoreji.

Trenutne težave glede politične stabilizacije v mladi alžirski državi so nedvomno vplivale tako, da se bo rešitev vseh teh vprašanj, ki so bila postavljena še v teku osvobodilnega boja, zavlekla. Navzlic temu pa bodo Alžirci nedvomno zastavili vse svoje sile, da bi enotno začeli uresničevati programe, ki so temeljni sestavni del njihove revolucije. Zakaj, osvobodilna borba se je očitno vodila tudi zato, da bi se alžirsko ljudstvo osvobodilo ne samo politične odvisnosti, marveč prav tako gospodarske dominacije ter izkoriščanja.

PREJELI SMO

ZDRAVSTVENI VESTNIK. Strokovno glasilo slovenskega zdravništva. Letnik XXXI. St. 1-2. Ljubljana 1962.

Z dopustov nas pozdravljajo...

Pozdrav to pot pravzaprav ni prišel z dopusta temveč s taborjenja. Na sliki vidimo prijazno vas Poljane nad Skofjo Loko. Tu se je rodil pisatelj Ivan Tavčar in nedaleč je Visoko, kjer je avtor «Visoške kronike» pozneje prebival in kjer je tudi njegova grobnica. Pred nekaj leti pa so mu tamkaj odkrili spomenik, delo že umrlega mladega kiparja Jakoba Savinška. In prav na Visokem se je letos utaboril Rod modrega vala iz Trsta. Poljane so prav prijeten letoviški kraj s kopališčem na Sori, v okolici pa je mnogo privlačnih izletniških točk

Najzahodnejša slovenska jezikovna meja

Sprehod po Terski dolini in med njenimi ljudmi

I.

Kot že več let zaporedoma, sem se tudi letos — bilo je pred kakim mesecem — napotil na daljšo gorsko pot z namenom, da bi obiskal znane vasice in njih preprosto in prikupno prebivalstvo slovenskega porekla, ki govori govorico, ki je zaradi večstoletnega stika s sosednim furlanskim ljudstvom zelo prepojeno s furlanskimi izrazi, vendar pa ima jezikovne osnove slovenske oblike. Z vlakom dospeš po pontebanski progi iz Vidma do postaje Artegna, ki jo domačini slovenskih vasi daleč v zaledju na planinah zovejo Reten in ne Raten, kot je nekdo napačno sugeriral kartografom pri sestavi zemljevida slovenskih ozemelj. Ponovno sem slovenskim domačinom dal izgovoriti to ime, tako da ni nobenega dvoma več. Prav tako ni primeren izraz za Tarčent-Centa. Res je, da preprosti domačini tam ta kraj tako izgovarjajo v svojem narečju, vendar pa bolj zaradi okrajšave, kajti v bistvu je to le tujka in slovenske oblike nima. Nadiški Slovenci rekajo Tarčent, ker je neka Centa — majhno nepomembno naselje — pri Praprotnem.

Ko ob 8. uri zjutraj stopim z vlaka, se napotim skozi Reten, ki je trg z ob cesti postavljenimi hišami. Ob gornjem koncu naselja cesta krene na desno in kmalu pridemo do mostiča čez hudournik Orvenk. Od tod se začenja cesta strmo dvigati v dolgih vijugah vse do prvega naselja San Džorž (San Giorgio), ki spada k vasi Montenavs.

Imamo pa tudi bližnjice, da si pot skrajšamo. To so dobro vhojene steze, ki pa so bolj utrudljive, ker se naglo vzpenjajo. Po enourni hoji, kmalu za tem naseljem, smo koj na planem gorske dolinice pod goro Kvarnan.

Med potjo srečuješ malo ljudi. Vsako leto, ko hodim tod, opažam, da je vedno manj ljudi ostalo doma. Videvajo se po največ ženske in starejši moški, ki s težavo obdelujejo polja. Vas je zelo raztegnjena. Dolga je kake tri kilometre in jo sestavlja več naselij. Emigracija je tu že desetletja splošen pojav, zemlja pa ne more prerediti nenehno množeče se prebivalstvo. Vse beži v tujino, Svico, Francijo, Belgijo in drugam. Čez jesen se mnogi vrnejo domov z zaslužkom, da prebijejo zimo v svojih družinah, mnogi pa ostajajo v tujini in se sploh ne vrnejo.

Med potjo sem srečal tudi žensko iz Flejpana, iz krčme, ki me je koj spoznala in povedal sem ji, da prihajam k njim kot vsako leto, ko sem jim prinašal gramofonske plošče s slovenskimi napevi in pesmimi. Vprašal sem jo, kam gre in odgovorila mi je: «Rem tu u Umin» (grem v Humin — Gemona). To je za njih važno tržišče.

To ime izgovarjajo brez «h», kot v njih narečju sploh opuščajo goltnike «g» in «k». Primeri «rem — grem, 'rah — grah 'očem — hočem, Umin — Humin» itd. Ta ženska mi je pred leti zapela s hčerama troglasno pesem o drevju, ki je krivo. «Primorski dnevnik» je leta 1956 to priobčil in pesem je bila uvrščena med zadnje nabrane narodne pesmi iz Benečije.

Tako stopam dalje po poti, ki gre v rahlem vzponu do zadnjega naselja Montenavsa (Gorjanov po S. Rutarju) in od tod dalje se začenja bolj samotna pokrajina. Pot gre vedno bolj navkreber do najvišjega porobja, kamor prideš po dveh urah hoje. Skozi tri četrt ure poti ni nobene hiše, pa tudi človeka redko srečaš tod. Spremlja pa te monotono petje kukavice. Drugih ptičev skoro da ne slišiš, ker so bili polovljeni. Tu na porobju je dvoje lovišč za ptice selivke, ki lete tod na jug oziroma se vračajo in tako pridejo v roke lovcem, ki prirejajo nato večerje «polenta coi usei».

S porobja se nam proti vzhodu odpre nova gorska pokrajina. Po brežinah in nekoliko v globeli ugledamo vasice s slovenskim prebivalstvom, ki govori narečje močno pomešano s furlanskimi izrazi. Na levi strani imamo najprej majhno naselje Fratič (Frattins iz fratta — meja), ki ima kakih petnajst hiš. Desno bolj v globeli imamo zelo opuščeno naselje Podkras (nad vasjo je žila «kraškega» kamenja v rdečkasti zemlji) in še malo nižje je Ovšje (od jelš, ki rasto spodaj ob potoku Podkvarnan, ki prihaja iz podnožja gore Kvarnan, ki se tu vzpenja proti severozahodu). Nekako vzhodno pred nami je v ozdaju na planem glavna vas vsega tega območja: Flejpan, Fijplan, Fejplan itd. Flaibano izgovarjajo domačini, ki pravijo nekoliko nižje ležeči vasi šestih hiš Patuočane. To naselje imenuje točno v svojih dialektoloških zapisih znani ruski slavist Baudouin de Courtenay, ki je takrat poučeval na univerzi v Kazanu v Rusiji in je te kraje obiskal pred devetdesetimi leti, nekako 1873. leta. Danes bi ne dobil tod več starih ljudi, ki bi mu vedeli povedati kako pravljico v narečju kot tedaj. Vso svojo ogromno snov je priobčil v ruskih zbornikih: «Materiali dlja južnoslavljanskoj dialektologiji etnografii» leta 1895 in drugje.

Z vrha tega obrobja sega naš pogled daleč tja preko doline gornjega Tera in v ozadju se vidijo Julijske Alpe, Stol in Krn, severno nad nami pa se razteza Muzčevo pogorje, za njim pa je Rezija. To gorovje je zelo razjedeno, ima polno jarug.

Cesta se od tu začenja spuščati v kotlino v širokih vijugah. Pred kratkim so iz neke bližnjice — steze napravili vozno pot, ki je krajša od sedanje.

Zaradi lepšega razgleda nad kotlino, pa uberemo glavno pot, ki je zelo zapuščena. Je sicer nekoliko daljša, toda manj utrudljiva. Ko dospemo na najniže kraje v dolini, vidimo da teče kar čez njo izpod strmega brega Kvarnana potok, že prej imenovani Podkvarnan. Ta si utira pot dalje proti Tarčentu in se malo pred njim izliva v Ter. Po tej poti sem gor je malo prometa. Srečuješ le kak voz s senom ali drvmi, ki jih vozijo v Furlanijo. Gor pa dovažajo vino, pivo, hrano. Tako stopamo dalje od potoka, ki prečka cesto ponovno navkreber in kmalu pridemo do že imenovanega naselja Fratič (Frattins), ki šteje kakih dvajset hiš.

Najprej je večja mlekarna, kamor ljudje donašajo mleko iz vseh naselij. Mlekarji pa mleko predelajo v sir, ki je glavni «prigrizek» pri vsaki jedi. Tu jih razporedijo tako, da ima vsak svoj turnus, da mu napravijo kolo sira. Seveda je sir preveč svež in ni izdaten.

RIHARD OREL

(Nadaljevanje sledi)

MNENJE KANCEROLOGOV O ZDRAVLJENJU RAKA

Pravočasna diagnoza in sodelovanje treh terapij

Uspehi z izolacijo na najmanjši obseg - Dvojni učinek nekaterih zdravil V Sovjetski zvezi imajo petnajst velikih inštitutov za raziskovanje raka

Pred dnevi se je v Moskvi končal mednarodni kongres kancerologov, t. j. strokovnjakov za zdravljenje raka. Kongresa, ki je za gotovo bil največja tovrstna prireditev, se je udeležilo nad 2.000 strokovnjakov, v raznih oddelkih in komisijah pa je bilo prebranih okoli tisoč referatov, koreferatov in posegov. Nemogoče je, da bi v enem članku dali prerez in prikazali pomembnost tega velikega znanstvenega zasedanja, zato se bomo omejili le na nekaj dejstev, ki so na sedanjem zasedanju prišla še bolj do izraza.

Predvsem se je ugotovilo, da se rak v različnih deželah različno razvija. Zato je bil očrtan nekakšen «svetovni zemljevid rakastih bolezni», ki bo znanstvenikom v bodoče omogočil večjo preglednost nad to boleznijo, ki zavzema vedno večji obseg.

Bolj kot to pa bo bralca zanimalo, kaj so najboljši strokovnjaki iz vsega sveta ugotovili glede možnosti zdravljenja te hude bolezni. Ne bi mogli na drobno prikazati najrazličnejših možnosti zdravljenja in borbe proti tej bolezni, pač pa bomo podčrtali štiri osnovna načela, ki veljajo več ali manj za vsa rakasta obolenja.

Prvo in osnovno načelo je, da bi se bilo treba dati pregledati vsaj enkrat na leto od dobrega kancerologa, kajti pravočasna ugotovitev bolezni je eden od prvih ali celo prvi pogoj za uspešno borbo proti njej. Nič čudnega zato, če je na kongresu v Moskvi več strokovnjakov govorilo o uvedbi obveznega pregledovanja, ki naj bi se uvedel tam, kjer je možno.

Drugi trije elementi za borbo proti raku pa so že preizkušeni elementi in sicer kirurgija, radioterapija ter razna sredstva kemičnega izvora.

Seveda je znanost v borbi proti tej bolezni v velikih težavah, ker ponekod še vedno tava v popolni temi in so mnogi načini zdravljenja več ali manj poizkusi, ki včasih uspejo, včasih pa odpovedo. Zaradi tega je logično, da se vsi trije načini zdravljenja včasih dopolnjujejo, včasih se pa dopolnjujeta le dva načina, tako da česar ne zmore en način, opravi drugi. Rezultati pa so, posebno v nekaterih primerih, zadovoljivi, v nekaterih primerih pa nakazujejo veliko upanje. Sicer pa je že dejstvo, da se tri načini zdravljenja med seboj izpopolnjujejo, pozitivno in daje upati, da se bo po tej poti dalo doseči veliko. Posebno sovjetski inštituti obetajo na tem področju veliko, kar pa ni nič čudnega, kajti Sovjetska zveza ima kar 15 velikih inštitutov samo raziskovalnega značaja ter še veliko več majhnih centrov po bolnišnicah po mestih in tudi na podeželju. Toda vrnimo se k posameznim terapijam in začeli bomo s kirurgijo.

Kirurgija je že dolgo časa najbolj učinkovito sredstvo rakastim obolenjem, le da je omejena le na določene organe in «zaleže», če je bolezen odkrita v samem začetku. Kaže pa, da je nov način kirurških posegov izpopolnjenih z raznimi kemičnimi preparati nova in zelo učinkovita pot k večjim uspehom. Gre namreč za tako imenovano izolacijo obolelega organa ali dela telesa s pomočjo kirurgije, da bi se tako pripravila pot za kemični način zdravljenja, to se pravi za zdravljenje z ustreznimi zdravili. Načelo je dokaj enostavno in se v določenih primerih da tudi enostavno rešiti, dočim je drugod nemogoče. S posebnimi napravami se kroženje krvi na določenem organu spelje tako, da kri iz tega organa ne kroži po celem krvotoku, pač pa le v okviru samega organa in naprave, na katero je ta del krvnega obtoka priključen. Čemu to? Znano je, da so razna zdravila organizmu škodljiva, da pa z druge strani posamezne bolezni zahtevajo velike doze ustreznega zdravila. V primeru rakastih obolenj pa imamo opravka z zdravili, ki so hudo toksična. Ker pa uničevanje bolnih klic raka zahteva veliko dozo tega zdravila, bi organizem odpovedal, če bi se preko krvnega obtoka razširila po vsem telesu tako močna doza zdravila, kot ga zahteva terapija za zdravljenje za rakom obolelega tkiva. Zato so si kancerologi omislili že prej omenjeno izolacijo določenega organa, tako da kroži kri z visoko dozo toksičnosti le po tem omejenem delu telesa, ostalemu delu organizma pa je ta napor prizanešen.

Samo ob sebi je razumljivo, da se ta način izoliranja ne da vršiti na vseh organih, nove tehnike pa so se tako izpopolnile, da dopuščajo izolacijo, točneje izoliran krvni obtok tudi na zelo skrčenih področjih organizma, kar je bilo še pred kratkim nemogoče.

Druga metoda ali bolje drugo sredstvo za borbo proti raku je obsevanje. O tem smo že veliko pisali, ko se je pred leti začelo govoriti o t. i. kobaltnih bombah in podobnem. Na kongresu v Moskvi se je ta metoda prikazala v največjih podrobnostih in podatki, ki so bili tu prikazani, so skrajno zanimivi, kajti novi načini zdravljenja s pomočjo žarkov so tako izpopolnjeni, da se dajo zdraviti z radioterapijo mnoga obolenja, ki si jih nekoč človek ni mogel niti zamisliti, kajti radioterapija je med zdravljenjem enega organa mogla povzročiti okvare na drugem, bližnjem organu, ki je bil bolj občutljiv.

Kot zanimivost s tega področja bomo navedli posebno žarnico, s katero morejo zdraviti rakasta obolenja na želodcu in to tako, da s posebno sondo spravijo drobceno žarnico v želodec sam.

Ustavili se bomo še pri tako imenovani kemioterapiji. Že sama beseda nam pove, da gre za zdravljenje z zdravili kemičnega izvora. Predvsem je treba pribiti, da danes vsa svetovna znanost ne razpolaga z nobenim zdravilom, za katerega bi mogli reči, da je proti raku popolnoma učinkovito. V glavnem gre za zdravilo na osnovi hormonov, ki pa so sposobni boriti se le proti določenim vrstam rakastih obolenj in je njihov zdravstveni učinek v tem, da uničujejo celice. Toda to nam posredno pove, da je tak način zdravljenja precej dvomljive vrednosti, če ga uporabljamo brez drugih sredstev. Dejstvo je namreč, da tako zdravilo ne more, vsaj v sedanjih oblikah, ločiti zdrave celice od bolne in zato uničuje bolno, rakasto celico in poleg nje tudi zdravo celico.

Čemu bi ta zdravila potemtakem sploh uporabljali? Znanost je ugotovila, da so rakaste celice nekoliko bolj občutljive in šibkejše od zdravih celic in zato je logično, da zdravilo, ki smo ga posredovali pacientu, ki boleha za rakom, uniči več bolnih celic kot zdravih celic in je zato učinek tega zdravila vendarle pozitiven. Če pa računamo z naglim razvojem medicine in z ustreznim naglim razvojem kemioterapije, je upati, da se bo prej ali slej našlo takšno zdravilo, ki bo bolj selekcioniralo bolne celice od zdravih in uničevalo bolne, zdravim pa prizaneslo.

Že samo dejstvo nekontroliranega učinka teh zdravil na bolne in zdrave celice zahteva skrajno previdnost pri jemanju teh zdravil. Tudi ta način zdravljenja se more vršiti pod izključno zdravniško kontrolo, kajti edino zdravnik more določiti pravilno dozo, ki bo učinkovita nasproti rakastim celicam in ki hkrati ne bo preveč škodljiva zdravim celicam.

Tako smo prikazali tri osnovne načine zdravljenja raka, ki so sicer že v veljavi, ki so pa bili na moskovskem kongresu še posebej obdelani. Hkrati se je izkazalo, da so veliko bolj učinkovita tista zdravljenja, kjer se ti trije načini med seboj izpopolnjujejo tako da kemija pomaga kirurgiji, kirurgija radioterapiji in obratno.

Roman o družinski tragediji

Franz Werfel: *Otroci iz Neaplja*

Uredništvo založbe Obzorja ima v izbiri tujih del, ki jih izdaja v slovenskem prevodu srečno, pa tudi izkušeno roko. Čeprav morda vsi prevodi niso najvišji dosežki svetovnega slovstva, pa gre vendar večinoma za dela, ki obravnavajo splošno življenjsko problematiko, ki so napisana dognano, globoko občuteno in ki jih zato ljudje tudi radi bero. Prav te lastnosti ima tudi roman «Otroci iz Neaplja», pisatelja Franza Werfla, ki je v slovenskem prevodu izšel med najnovejšimi izdajami založbe Obzorja. V slovenščino ga je skrbno prelil Franc Srimpf, medtem ko je za lepo opremo poskrbel Uroš Vagaja.

Franca Werfla, ki je po rodu iz Prage, sicer pa je živel na Dunaju, odkoder je pred nacisti pobegnil v Ameriko in tam pred leti razmeroma še mlad umrl, slovenski bralci sicer že poznajo. Vsaj po njegovih dveh romanih, Verdi (biografski, roman o velikem skladatelju) in «Štirideset dni na Musa Dagu» (pokol Turkov nad Amermenci) ki ju že imamo v slovenskem prevodu. Ta izredno plodoviti pisatelj, ki pa je v svojih delih obravnaval splošno človeške probleme, je posegal na najrazličnejša področja in se loteval najrazličnejših motivov. In tako je tudi v romanu «Otroci in Neaplja» posegel v docela svojstven svet, morda le bolj intimen kot v drugih delih. Prikazal je življenjsko tragedijo meščanske družine iz Neaplja po prvi svetovni vojni. Pravzaprav je ta roman dejansko «pravljica o očetovstvu in ljubezni otrok», kot ga je avtor sam najbolj točno označil. Razen tega ta roman ni razen po zunanjem okolju ni vezan na Neapelj, saj obravnava pisatelj v njem problem, ki bi se lahko dogodil kjerkoli na svetu. «Otroci iz Neaplja» je roman o malem lastniku banke Domenicu Pascarelliju in njegovih šestih otrocih. Pescarella, sicer ponosen poštenjak, je človek stare šole in starih nazorov. Čeprav ljubi svoje otroke, je silak, ki skuša doraščajoče otroke obdržati zase pod svojo oblastjo. Zato jih hoče čim bolj izolirati od zunanjega sveta ter jih obvarovati njegovega kvarnega vpliva. Čeprav so mu otroci vdani in ga imajo radi, — seveda se ga tudi boje, — pa vendar pride do katastrofe. Pascarellova banka propade in trije sinovi, dva še mladoletna, odidejo v Brazilijo, da bi si tam ustvarili nove pogoje in pomagali očetu. Toda v tujem svetu uspe samo en sin, drugega, najbolj nežnega in krhkega pa življenje stre, ker ne more prenesti tujine. Medtem mu zboli najmlajša hči, sam Pascarella pa se znajde v zaporu. Resda ga njegov bodoči zet, bogati Anglež reši, toda starega Pascarella ni več. Življenje ga je poteptalo z njegovimi idejami in ideali vred. Pascarella počasi le spozna, da ni imel prav in da je bil njegov stari, zakoreninjeni romantični svetovni nazor o življenju napačen. Toda za to spoznanje je njegov sin plačal z življenjem, stara patriarhalna družina z idiličnim življenjem pa se je razbila.

Roman «Otroci iz Neaplja» je mojstrsko napisan, psihološko dognan, z jasnimi značaji z usodami, ki so nosilke dogajanja in konfliktov, pri tem pa človeško topel. Toda v celoti izzveni kot obsodba nasilja nad življenjem, ki ga stari Pascarella ni hotel razumeti in ki ga nikoli ni mogoče zapreti med štiri stene ali celo zavrteti nazaj. In če povemo, da je to delo napisano prikupno toplo, vseskozi zanimivo in napeto, je s tem povedano dovolj, da bo tudi naše bralce pritegnilo. Zato ne bo nikomur žal, če bo segel po tem romanu.

Sl. Ru.

RADIO TELEVIZIJA

Torek, 31. julija 1962

Radio Trst A

7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih pesmi; 11.45: Vrtiljak; 12.15: Za vsakogar nekaj; 13.30: Glasba po željah; 17.00: Za prijeten uvod igra klavirski duo Russo-Safred; 17.20: Sem in tja po lahki glasbi; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Italijanski operni pevci; 19.00: Klavirist Miha Gunzek, pri klavirju Marjan Lipovšek; 19.20: «Babica», pravljica; 20.00: Šport; 20.30: Richard Wagner: «Tristan in Izolda», opera; 21.40: Klavirske sonate Ludvika van Beethovna; 22.00: Bizantinska civilizacija; 22.20: Večerni ples; 23.00: Iz galerije jazza: Orkester Dizzy Gillespie.

Trst

12.00: Plošče; 12.25: Tretja stran; 13.15: Kot juke box; 13.35: Pacchiotti in njegov orkester; 14.00: Manlio Cecovini: «Ritorno da Poggio Boschetto» — peto nadaljevanje; 14.25: Orkester p. v. Guida Cergolija.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 12.00: Glasba po željah; 12.40: Lahka glasba; 12.45: Glasba po željah — drugi del; 13.40: Mali ansambli; 14.00: Zabavne popevke; 14.30: Godalni orkester; 14.45: Mladinski zbor; 15.30: Poskočne in okrogle; 16.00: Melodije iz filmov; 16.30: Tretja stran; 16.45: Izbrane strani iz oper; 17.40: Skladbe Victorja Herberta; 18.00: Prenos RL; 19.00: Poje Tonny Renis; 19.30: Prenos RL; 22.15: Orkester Bunny Berigan; 22.35: Glasba za lahko noč; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.20: Omnibus; 10.30: Spomini na Pirandella; 11.00: Omnibus; 12.00: Pojo Curtis, Rondinella, Valente itd.; 13.30: Nekdanji uspeli motivi; 14.55: Vreme na ital. morjih; 15.15: Pojo Platters; 15.45: Ital. pesmi in plesi; 16.00: Program za najmlajše; 16.30: Komorna glasba s plošč; 17.25: Simfonični koncert; 19.10: Cajanka; 20.25: Čajkovski: «Pikova dama».

II. program

8.00: Jutranja glasba; 8.35: Poje Nilla Pizzi; 9.35: Glasbeno varietejski program; 10.35: Pesmi; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 15.00: Album pesmi; 15.35: Popoldanski glasbeno varietejski program; 16.50: Italijanske narodne pesmi; 17.35: Mala ljudska enciklopedija; 17.45: Operni koncert; 18.15: Vaši najljubši...; 19.50: Poletni čas; 20.35: Znanstvena oddaja; 21.00: Pesmi za Evropo; 21.35: Večerna glasba

III. program

18.30: Gospodarska rubrika; 18.40: Tuji periodični tisk; 19.00: Cafarove skladbe; 19.15: Glasbeni pregled; 19.30: Vsakovečerni koncert; 20.30: Revija revij; 20.40: Dvorakova Sonata štev. 100; 21.20: Giovanni Fusco: «L'ultimo venuto»; 22.10: Marshall Rich: «Poroka moje sestre».

Slovenija

5.00: Dobro jutro!; 8.05: Pesmi o jutru; 8.25: Zabavni kaleidoskop, 8.55: Počitniško popotovanje; 9.10: Dva baročna koncerta; 9.45: Kmečka godba; 10.15: Od tod in od ondod; 11.00: Glasba za otroke Bruna Bjelinskega; 11.20: Rolf in Aleksandra Becker: «Dovolite — ime mi je Cox»; 11.55: Veseli intermezzo; 12.05: Trio Slavka Avsenika; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Melodije; 13.15: Obvestila; 13.30: Renata Tebaldi in Mario del Monaco; 14.05: Glasbeni omnibus; 14.30: Prireditve dneva; 14.35: Naši poslušalci čestitajo; 15.20: Zabavna orkestre vzhodnonemškega radia; 15.30: V torek nasvidenje; 16.00: Vsak dan za vas; 17.05: Hector Berlioz: Fantastična simfonija; 18.00: Aktualnosti doma in v svetu; 18.10: Mali plesni koktajl; 18.30: Mariborski komorni zbor; 18.45: S knjižnega trga; 19.05: Glasbene razglednice; 20.00: Pojoči horizonti Juga; 20.30: Večer z A. P. Čehovom; 21.45: Lajovic: Fantasia notturna; 22.15: Schubert: Kvintet za klavir, violino, violo; 22.53: Humoreska Jaroslava Kociana; 23.05: Vsem ki bi radi še plesali; 23.35: Lepe melodije.

Ital. televizija

18.30: Program za najmlajše; 20.20: Sport; 20.30: Dnevnik; 21.05: Campanile sera; 22.15: Umetnost in znanost; 22.34: Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.10: Detektivka: «Primer Creeley»; 22.00: Dnevnik; 22.25: Jazzovski program; 22.55: London ponoči.

Jug. televizija

NI SPOREDA

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Zanimiv dan za one, ki se ukvarjajo z umetnostjo. Ne bojte se izraziti svojih občutkov ljubljeni osebi. Zdravje odlično.

BIK (od 21.4 do 20.5.) Ugodna situacija za vse poslovne zadeve, bodite dinamični Ne prerekajte se z občutljivimi osebami. Zdravje dobro.

DVOJCKA (od 21.5. do 22.6.) Vaš poslovni ugled se bo dvignil. Upoštevajte nekatere nasvete. Zdravje nespremenjeno.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Pred neko finančno investicijo, si zagotovite, da bo ta uspešna. Razumevanje v družini. Prehodno nerazpoloženje.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ugledna oseba vam bo pomagala, da boste lažje uveljavili svoje sposobnosti. Skušajte se dvigniti nad nizkotnosti, ki vas obdajajo. Zdravje ugodno.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Sestanek z neko zelo vplivno osebo vam bo dokaj koristil. Potovanje z ljubljeno osebo Zdravje dobro.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Uspešen dan za vse, ki imajo praktične svoje načrte. Zanimiva izmenjava misli z drago osebo. Potrtost.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Dosegli boste nepričakovan uspeh zahvaljujoč se svoji taktičnosti. Odlično razpoloženje v družini. Zdravje dobro.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Uspeh vaših prijateljev bo v vas budil borbenost in voljo do dela. Prebili boste večer v krogu svoje družine. Zdravje dobro.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Nudila se vam bo priložnost, da boste do konca izpeljali neki načrt. Ne jemljite poguma osebi, ki vas ljubi in vas prosi za razumevanje. Zdravje izvrstno.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Če ste na odgovornem mestu, ne bodite prestrogi do samega sebe. Prejeli boste darilo, ki ga boste zelo veseli. Zdravje dobro.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Kdor se ukvarja s tehničnimi vprašanji, utegne priti do zelo zanimivih odkritij. Najlepše zadoščenje boste našli v lastni družini. Zdravje prav dobro.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 26.5, najnižja 19, ob 19. uri 22.8; zračni tlak 1015 stalen, veter 23 km severovzhodnik, vlage 43 odst., nebo oblačno, morje rahlo razburkano, temperatura morja 19.6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 31. julija
Ignac
Sonce vzide ob 4.46 in zatone ob 19.36. Dolžina dneva 14.50. Luna vzide ob 4.32 in zatone ob 19.38
Jutri, SREDA, 1. avgusta
Peter

NA OBČNEM ZBORU SKLENJENA RAZPUSTITEV NEODVISNE SOCIALISTIČNE ZVEZE

Poziv članom in simpatizerjem NSZ za vpis v eno od dveh delavskih strank

Pogled na dvorano med občnim zborom

V nedeljo ob 10. uri je bil v dvorani prosvetnega društva «I. Cankar» v Ul. Montecchi 6 občni zbor Neodvisne socialistične zveze z naslednjim dnevnim redom: «Vključitev Neodvisne socialistične zveze v nov politični položaj in v nove odnose z levičarskimi strankami in demokratičnimi gibanji».

Občni zbor je otvoril tov. Miro Pahor, ki je najprej prečital pozdrave nekaterih odsotnih članov, tržaške federacije PSI in slovenskih občinskih ter pokrajinskih svetovalcev PSI iz goriške pokrajine. Nato je bilo izvoljeno delovno predsedstvo.

Po otvoritvenih formalnostih je tajnik Neodvisne socialistične zveze tov. Laurenti podal poročilo, v katerem je obširno prikazal dosedanje delovanje zveze v tržaškem delavskem gibanju. Tov. Laurenti je analiziral spremembe, ki so v zadnjih časih nastale tako v KPI kot v PSI v Trstu. Te spremembe so ustvarile v obeh velikih delavskih strankah takšen pozitiven položaj, da bi se vsako nadaljnje politično in organizacijsko delovanje Neodvisne socialistične zveze na Tržaškem nujno istovetilo z delovanjem PSI in KPI.

Nato je tov. Laurenti predlagal, naj se Neodvisna socialistična zveza razpusti in pozval njene člane in simpatizerje, naj se vključijo v eno ali drugo od dveh omenjenih strank, da bodo v vrstah obeh velikih italijanskih delavskih strank nadaljevali s svojim delovanjem v korist delavskega gibanja in slovenske narodne skupnosti v Italiji.

O poročilu tov. Laurentija se je razvila živahna razprava, v katero so posegli Darko Kosmina, Stanko Pertot, Zorko Jelinčič, Dušan Hreščak, Igor Kosmina, Josip Pertot, inž. Pečenko, Ivan Novak, Bortolo Petronio in Nada Pahor.

Na vse intervencije je odgovoril tov. Laurenti, ki je povzel osnovne misli razprave in še enkrat poudaril, da je predlog izvršnega odbora zveze, da se njeni člani po razpustitvi vključijo v PSI ali v KPI najbolj primeren in utemeljen, ker samo tako bodo dosedanji člani in simpatizerji Neodvisne socialistične zveze lahko nadaljevali z borbo za uveljavitev socialističnih in naprednih načel v obeh delavskih strankah.

Zatem je bila izvoljena komisija, ki bo sestavila dokument o delovanju Neodvisne socialistične zveze od prvega do zadnjega dneva njenega obstoja.

Na predlog predsednika občnega zbora je bil poslan pozdrav tov. Jožetu Deklevi, ki leži bolan v ljubljanskem sanatoriju «Emona», z željo, da čimprej okreva in da se čimprej vrne med nas.

Pred koncem je tov. Pahor prečital zaključno resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta in ki se glasi:

Občni zbor NSZ je povzel zaključke široke in živahne razprave med člani gibanja na podlagi vprašanj današnjega dnevnega reda.

Upošteval je vzroke kratke, toda važne in tudi dramatične zgodovine NSZ, vzroke njene politično-ideološke in socialne borbe, njenega vztrajnega delovanja za popolno narodnostno enakopravnost Slovencev v Italiji in

ugotovil, da so temeljni razlogi in smotri, zaradi katerih je NSZ nastala, v veliki meri preživeli zaradi velikih mednarodnih in domačih dogodkov.

Na podlagi poročila, ocenitve in končnih predlogov izvršnega odbora NSZ ter ob upoštevanju argumentov, ki so prišli do izraza v razpravi na današnjem zborovanju, se občni zbor zaveda svoje odgovornosti, in v političnem prepričanju, da tudi sedaj ravna v splošnem interesu delavskega razreda in da solidno prispeva k stvari delavcev Trsta in dežele, ter v prepričanju, da je to v skladu s težnjami po enotnosti delavskega gibanja kot tudi da se s tem prispeva k borbi za napredek delavstva in socializma,

sklene zaključiti svojo organizirano politično aktivnost in se zaradi tega Neodvisna socialistična zveza razpusti.

Občni zbor tolmači razredni in demokratični čut ter zavest članov in simpatizerjev NSZ o nujnosti njihove aktivne udeležbe pri socialnih borbah;

upošteval je vse, kar se je aktivnega dogajalo in se dogaja v krajevnem, deželnem in vsedržavnem levičarskem gibanju, kakor je tudi upošteval pozive odgovornih organov tukajšnjih delavskih strank Neodvisni socialistični zvezi in njenim pristašem.

Zato vabi vse tovariše in simpatizerje gibanja, naj se vključijo v eno ali drugo od dveh proletarskih strank, t. j. v KPI ali PSI in naj bodo v teh strankah in v organizacijah delavskega razreda v bodočnosti prav tako kot v preteklosti zagovorniki nujnega sodelovanja in enotne akcije vseh političnih in sindikalnih organizacij delavcev, ter zagovorniki enotne akcije med vsemi strujami demokratičnega in naprednega gibanja v Trstu in na tržaškem področju sploh.

Tov. Eugenio Laurenti čita zaključno poročilo

SINOČI V KOPRU

Slavnostna otvoritev III. festivala jugoslovanske folklore

Velik uspeh izvirne folklore v izvedbi skupin s Korčule, iz Splita, Slavonije, Posavskih Bregov in Preloga

V Kopru se je sinoči začel «III. festival jugoslovanske folklore». Toda še preden preidemo na poročilo o slavnostni otvoritvi in prvem nastopu moramo omeniti nekaj značilnosti, ki karakterizirajo koprski festival.

Že samo ime pove, da na tem festivalu sodelujejo folklorne skupine iz vse Jugoslavije, vendar tako, da se vsako leto predstavijo nove skupine — z izjemo profesionalnih ansamblov, ki so trije: «Kolo», «Lado» in «Tanec». Ostale skupine pa so spet razdeljene na dve kategoriji, in sicer kategorijo amaterskih ansamblov in kategorijo izvirne folklore, ki se je ohranila vse do današnjih dni.

Festival je osnovan na jugoslovanski folklori, toda prejšnji leti je v njegovem okviru nastopil tudi «tuji gost». Tako smo lani videli plesalce iz ZAR, letos pa bi morali nastopiti Rusi oziroma Gvinejci. Žal sta morali obe skupini tujih gostov odpovedati sodelovanje in zaradi prekratkega roka, ki je ostal organizatorjem na razpolago, se niso mogli pogoditi s kakšno drugo skupino. Tako je «tuji gost» letos izostal, toda na Zavodu primorskih prireditev, ki organizira festival v Kopru, so nam dejali, da bodo prihodnje leto storili vse za gostovanje tuje folklorne skupine.

Program letošnjega festivala je zelo pester. Sinoči so nastopile skupine z izvirno folkloro. nocoj pa bosta nastopili skupini «Tine Rožanc» v Piranu in «Ivo Lola Ribar» v Ankaranu, medtem ko bo jutri v Portorožu zaključna revija amaterskih ansamblov, in sicer pod geslom «Mladost—ritem—ples». V četrtek bo prost dan, v petek pa bodo izvedli samostojne programe trije profesionalni ansambli: «Kolo» iz Beograda bo nastopil v Portorožu, «Lado» iz Zagreba v Piranu in «Tanec» iz Skopja v Ankaranu. Višek bo v soboto v Kopru, kjer bodo z najboljšimi točkami nastopili vsi trije profesionalni ansambli, in sicer v reviji pod geslom «Jugoslavija pleše in poje».

Zlasti za zaključno prireditev je izredno zanimanje. Že lani je revijo plesov in pesmi prenašalo evrovizijsko omrežje in letos bo Evrovizija spet prenašala drugi del programa. Nekatere države bodo prenašale neposredno, druge pa dan ali dva kasneje. Za sedaj je gotovo, da bodo koprski festival prenašale Francija. Norveška, Finska, Švica, Belgija, Luksemburg, Zahodna Nemčija, Italija in seveda Jugoslavija. Ni izključeno, da bosta program prenašali tudi Avstrija in Anglija.

Že samo dejstvo, da je Evrovizija sklenila ponovno vključiti v svoj program koprski festival, kaže ne samo visoko kvalitetno raven jugoslovanske folklore, ampak tudi na izredno zanimanje televizijskih gledalcev širom po Evropi.

Omenimo naj še, da bo zaključna revija «Jugoslavija pleše in poje» v soboto v Kopru, in sicer na trgu pred Loggio. Na razpolago je 1500 sedežev, vendar je dobra tretjina vstopnic že prodanih, v glavnem tujcem, ki letujejo v Istri. Kdor noče zamuditi izredne prilike, naj pohiti in si pravočasno nabavi vstopnico, ki jo lahko dobi na sedežu Slovenske prosvetne zveze v Trstu.

S festivalnimi fanfarami je bil na koprskem trgu znak za začetek III. festivala jugoslov. folklore. Prizorišče za izvedbo skupin izvirne folklore je bilo postavljeno pred znamenito pretorsko palačo, koprski trg pa je napolnilo številno občinstvo, med katerim smo opazili precej tujih turistov.

Tretji festival je otvoril predsednik upravnega odbora zavoda «Primorske prireditve», ki je organizator te zdaj tradicionalne celotedenske revije jugoslovanske foklore, Črtomir Kolenc ter med drugim dejal: «Zamisel jugoslovanskega festivala folklore je nastala iz dveh pobud. Predvsem so bile to želje zavoda «Primorske prireditve» dati poletnim igram tipiko, ki bi najbolj ustrezala domačim in tujim turistom, ki so v tem času na naši obali. Z druge strani pa so naši amaterski in profesionalni ansambli, ki gojijo pesmi in plese jugoslovanskih narodov, čutili potrebo po vsakoletni reviji, kjer bi prikazovali svoje dosežke, primerjali med seboj posamezne izvedbe in tako skrbeli za napredek te priljubljene in tako bogate zvrsti kulturno-umetniške dejavnosti naših narodov. Dosedanja dva festivala v organizaciji «Primorskih prireditev», ki ju je kakor letošnjega, pripravil festivalski odbor, v katerem so vsi najvidnejši jugoslovanski strokovnjaki, pomenita popolno afirmacijo festivalske zamisli tako v strokovnem kakor tudi v turističnem oziroma kulturno-rekreativnem smislu».

Uvodni akord prvega večera je pripadel popularni skupini «Moreška» z otoka Korčule, ki se je naši bralci z zadovoljstvom spominjajo z letošnjega izleta ob jadranski obali. Vsekakor je bila stara bojna igra moreška med črnimi in belimi bojevniki za mlado ujetnico najbolj atraktivno doživeti del prvega večera. Stopnjevanje ritma glasbe in iskre, ki so se kresale pri udarcih dvojnih kratkih mečev, so med občinstvom vnemale spontane aplavze. Lahko rečemo, da je bila korčulanska moreška najboljša točka tega prvega festivalnega večera.

Skupina «Seljačke sloge» iz slavonskega mesta Gradište pri Županji je izvajala vrsto značilnih slavonskih kol, skupina «Jedinstvo» iz Splita pa suito starih, še do danes ohranjenih obrednih plesov iz splitske okolice, v drugi točki pa vrsto arhaičnih plesov z otoka Hvara. S posavskega področja je na festival prišla skupina «Seljačka sloga» iz kraja Posavski bregi in s «starim sitom», «drmešem» in «starinsko polko» prikazala nekaj značilnih motivov zelene Posavine. Večer izvirne folklore je zaključila skupina «Seljačke sloge» iz malega medjimurskega kraja Prelog, ki je občinstvu predstavila povezano obredje tipične vaške veselice.

Ob koncu so se na odru formirani vsi izvajalci sinočnjega večera, ki so v zaključnem polkrogu in sklopih reflektorskih luči ustvarili čudovito mavrico živih barvastih odtenkov.

Lahko rečemo, da je bila sinočnja otvoritev III. festivala jugoslovanske folklore lep in atraktiven uvod v folklorne nastope, ki bodo sledili ves teden na prizoriščih slovenske obale.

Rimska Opera v Kopru in Piranu

Dne 11. in 12. avgusta bo v okviru sporazuma o kulturni izmenjavi med Jugoslavijo in Italijo gostovala v Kopru in Piranu rimska Opera, in sicer v Kopru s Puccinijevo «Tosco», v Piranu pa z Donizettijevo «Lucio de Lamermoor». Kakor je organizatorjem zavoda «Primorskih prireditev» doslej znano, bo nastopilo cez 120 izvajalcev, torej kompletni zbor in orkester rimske Opere z nekaterimi znanimi italijanskimi opernimi pevci.

Za to gostovanje ima velik del zaslug italijanski generalni konzul v Kopru.

(Pri tej vesti se nam mora ponovno zdeti čudno, da v Trstu visok funkcionar komisariata izjavlja, da v Trstu ne morejo gostovati jugoslovanske umetniške skupine — češ da Trst ni zajet v italijansko-jugoslovanski kulturni sporazum.)

Danes na gradu «Pri treh mladenkah»

V glavni prodajalni vstopnic v galeriji Protti (tel. 38547 in 36372) se prodajajo vstopnice za drugo predstavo «Pri treh mladenkah», ki bo danes ob 21.15. Pripravlja se opereta «Tiha voda» Giuseppa Pietrija po libretu A. Novellija, katere premiera bo v četrtek, 2. avgusta.

Ognjemet v sredo

Turistična in letoviščarska ustanova sporoča, da včeraj niso mogli prirediti ognjemeta zaradi slabega vremena in zlasti zaradi burje. Ognjemet bo v sredo ob 21. uri.

Obvestilo staršem otrok v Devinu

Slovensko dobrodelno društvo v Trstu obvešča starše dečkov, ki so na letovanju v Devinu, da se bodo ti vrnili jutri, 1. avgusta ob 9.30. Avtobus se bo ustavil pred silosom za avtobusno postajo v Trstu, Trg Libertà, zraven železniške postaje.

Deklice pa se odpeljejo v Devin v četrtek, 2. avgusta. Pred odhodom bo na sedežu društva v Ulici Machiavelli 22/II. obvezen zdravniški pregled, točno ob 9. uri. Pozivamo zato starše, naj bodo pravočasno v Trstu ob napovedani uri.

ZAVOD PRIMORSKIH PRIREDITEV — KOPER

priredi v soboto, 4. avgusta ob 20.30 uri v KOPRU zaključno revijo III. jugoslovanskega folklornega festivala

«Jugoslavija pleše in poje»

Sodelujejo najboljši jugoslovanski folklorni ansambli

KOLO — Beograd
LADO — Zagreb
TANAC — Skopje

Rezervacije vstopnic in ostale informacije dobite pri Slovenski prosvetni zvezi v Trstu. Ul. Geppa 9 II (tel. 31-119) od 9. do 12. ter od 16. do 18. ure.

Kino

Nazionale Zaprto zaradi počitnic.
Fenice 16.00 «Jezdeci severovzhoda» (I cavalieri del Nord-Ovest). Technicolor John Wayne.
Excelsior Zaprto zaradi počitnic.
Grattacielo 15.30 «Velika vročina» (Il grande caldo). Glenn Ford
Arcobaleno 16.0 «Mostovi Toko-Rija» (I ponti di Toko-Ri). Technicolor. William Holden.
Supercinema 15.00 «Mongolski handžarji» (Le scimitarre dei Mongoli) Toshiro Mifune. Technicolor.
Alabarda 16.00 «Cilj Tokio» (Destinazione Tokio). Gary Grant.
Aurora 16.00 «Divja Venera» (Venere selvaggia)
Cristallo 16.00 «Orazi in Curiazi». Technicolor.
Garibaldi 16.30 «Steza ropa» (Il sentiero della rapina). Technicolor. Audie Murphy, Gia Scala.
Capitol 16.30 «Gusarji Rdeče reke» (I pirati del Fiume Rosso). Technicolor. Christopher Lee
Impero 16.30 «Profesor med oblaki» (Un professore tra le nuvole).
Massimo 16.30 «800 vrst nad Amazonijo» (800 leghe sull'Amazzonia) Technicolor. Vic Connors
Moderno 18.00 «Zmaji zahoda» (I draghi nel West). Jack Lord.
Astoria 17.00 «Macist v dolini kraljev» (Maciste nella valle dei re). Technicolor
Astra 16.30 «Rimske device» (Le vergini di Roma). Technicolor.
Vittorio Veneto 16.00 Revija kriminalnih filmov: «Kriminalke Edgarda Wallaceja št. 2» (I gialli di Edgard Wallace n. 2).
Abbazia 16.00 «General in pol» (Un generale e mezzo). Danny Kaye.
Marconi 16.30 «Začarana ladja» (Il vascello stregato). Stanlio in Olio.
Ideale 16.30 «Počitnice na Ischii» (Vacanze ad Ischia). Technicolor. Vittorio De Sica.
Skedenj 20.30 «Krsta doktorja Krisa» (La bara del dottor Sangue). Technicolor, Kieron Moore.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 31. t. m. ob 19.30 uri film:

Ljubimci v mraku

(Amanti nelle tenebre)

Igrajo:
DANIELLE DARRIEUX
in JEAN CLAUDE BRIALY

ZANIMIVA IZVAJANJA POSLANCA PSI LUZZATTA

Ustanovitev dežele pomeni važen korak v demokratičnem razvoju

Vendar pa ni urejeno vprašanje tržaške avtonomije in statut ne ščiti pravic slovenske skupnosti

V nedeljo dopoldne je govoril na sedežu PSI poslanec Luzzatto, podpredsednik komisije poslanske zbornice za ustavna vprašanja, in sicer o posebnem statutu dežele Furlanija-Julijska krajina. Poslanec je uvodoma podčrtal velik pomen tega vprašanja za celotno italijansko politično orientacijo, saj predstavlja ustanovitev dežele prelom s staro politiko in bistveni novi faktor, ki lomi stare sheme. Zato je bila tudi opozicija izredno ostra in nevarna ne toliko s strani zunanje desnice, kot zaradi stališča desnice KD. Že v tem razdobju so zato praktično postali nujni komunistični glasovi, saj je za zakon glasovalo običajno največ do 120 demokristjanskih poslancev.

Socialistični poslanec je nato prešel na oris vključevanja Trsta v deželo in podčrtal, da bo Trst kot glavno mesto dežele tudi center političnega izživljanja. Nato je prešel na tehnični oris statuta, ki je glede osnovnih vprašanj zadovoljiv. To tako glede zakonodajne oblasti kot glede nadzorstva, saj določa statut deželi dovolj pristojnosti glede bistvenih vprašanj. V tej zvezi je zelo važno, da se bodo občine in pokrajine otresle sedanjega strogega nadzorstva prefektur, pa čeprav bodo prefekture ostale. Poslanec je ugodno ocenil tudi finančni položaj bodoče dežele, kateri je po računih na osnovi davkov 1961. leta zagotovljenih 21 milijard lir dohodkov, ki se bodo zvišali vzporedno z izboljšanjem gospodarskega stanja. Za Trst pa je zagotovljen za deset let obstoj posebnih sredstev v višini 14 milijard lir, o katerih pa bo odslej odločala posebna komisija izvoljenih predstavnikov.

Statut je torej v splošnih obrisih zadovoljiv, vendar pa ni rešil dveh važnih vprašanj, ki sta predstavljali temeljne socialistične zahteve: 1. Neurejeno je ostalo vprašanje tržaške avtonomije in 2. Niso bile sprejete socialistične teze o zaščiti slovenske manjšine.

Poslanec je pojasnil, da je KD vztrajala na tezi da se ne more urejevati manjšinsko vprašanje z ustavnim zakonom in s tem v bistvu kršila ustavna načela. Tako je bil sprejet samo člen 3, ki je izključno programatičnega značaja, odpadle pa so vse podrobne norme, ki jih je predvideval tako socialistični kot komunistični osnutek statuta. Sedaj tega ne bo več mogoče popraviti, ker so popravki praktično onemogočeni in bi vsako zavlačevanje onemogočilo izglasovanje statuta v sedanji dobi poslovanja parlamenta.

O tem vprašanju je prišlo do dokaj ostre polemike med zasedanjem komisije za ustavna vprašanja. Poslanec je v tej zvezi navedel vrsto primerov, o katerih je govoril v komisiji. To so primeri, ko slovenski oče ni mogel dati svojemu otroku slovenskega imena, ko je prefektura prepovedala preimenovanje ulic (Impero) z imeni slovenskih književnikov itd. Vlada je na te ugotovitve odgovorila, da gre za zakone, ki ne veljajo več, odnosno da je pripravljena določene zakone ukiniti.

Zato sedaj PSI pripravlja več zakonskih osnutkov, s katerimi naj se urede nekateri najbolj kričeči primeri diskriminacij. Tako bodo vključili ukinitev člena 137 zakonika o kazenskem postopku (prepoved uporabe slovenščine na sodišču) v obširnejši zakon, ki prepoveduje kakršnokoli diskriminacijo in ki ga pripravljajo v sodelovanju z judovskimi občestvi. Ta zakon nameravajo predložiti v sodelovanju z vsemi skupinami vse do liberalcev. Podobno je tudi glede anagrafskega zakona (slovenska imena), za kar pripravljajo posebni osnutek.

Poslanec je svoja izvajanja zaključil z ugotovitvijo, da predstavlja dežela Furlanija-Julijska krajina nedvomen korak naprej in da čeprav ne ustreza vsem demokratičnim zahtevam, pomeni važno možnost za vključitev demokratičnih množic v javno upravo. Zato je zakon ocenil kot pozitiven prispevek k demokratičnemu razvoju v Italiji in reševanju perečih vprašanj.

Na predavanju poslanca Luzzatta sta bila prisotna tudi predstavnika Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki sta se kasneje zadržala s poslancem v krajšem prijateljskem razgovoru, med katerim so proučili nekatere podrobnosti v zvezi z zahtevami slovenske skupnosti in deželo kot tudi v zvezi s pripravljanjem manjšinskega zakona.

Seminar za atomsko fiziko

S poročili profesorjev Schwingerja z univerze v Harwardu (ZDA) in Roja z univerze v Venezueli se je zaključil prvi teden mednarodnega seminarja za teoretično fiziko, ki ga je organizirala v Miramaru mednarodna agencija za jedrsko energijo. Organizatorji pravijo, da so dosedanji rezultati seminarja zelo zadovoljivi in da lahko računajo na odličen uspeh te pobude, kjer sodelujejo prvikrat različni znanstveniki za teoretično fiziko vsega sveta. Znanstveniki so zadovoljni tako glede organizacije kot prisrčnega sprejema.

V preteklih dneh so si udeleženci seminarja ogledali predstavo Luči in zvokov in prisostvovali koncertu. Danes pa bodo obiskali «Biennalo» v Benetkah, kamor se bodo odpeljali z motorno ladjo «Europa» in vrnili z avtobusi še zvečer.

Program dela je že predviden do zaključka seminarja, ki bo trajal do 24. avgusta. Za ta teden so predvidena predavanja naslednjih znanstvenikov: Thirring (Avstrija), Hayakawa (Japonska), Frautschi (ZDA), Furlan (Italija), Eriksson (Švedska), Brene (Danska), Mac Dowell (Brazilija), Gatto (Italija), Werle (Poljska) in Tiomo (Brazilija). Razpravljali bodo predvsem o zelo visokih energijah, ki jih opazujejo v kozmičnih žarkih in pri pospeševalnikih.

V okviru sodelovanja tržaškega geofizičnega laboratorija pri raziskovanju reke Timav še vedno redno pošiljajo vzorce vode na kemijske raziskave na Dunaj na sedež atomske mednarodne agencije.

Nezgoda na delu

Včeraj ob 19. uri so prepeljali na ortopedski oddelek splošne bolnišnice 52-letno delavko Ermenegildo Gamba iz Grljana, ki se je ponesrečila v pralnici hotela «Riviera» v Grljanu.

Žensko so prepeljali na ortopedski oddelek splošne bolnišnice, kjer so ji ugotovili možni zlom na levi roki. Ozdravela bo v 8 ali 30 dneh.

Gambova, ki je uslužbena v omenjenem hotelu, je nekoliko prej hotela prekiniti tok v pralnem stroju; nenadoma je izgubila ravnotežje ter padla vznak. Pri padcu je zadobila omenjene poškodbe.

PO 20 DNEH STAVKOVNE AKCIJE

Včeraj začetek pogajanj za ureditev spora v pristanišču

Uspela stavka kovinarjev v zasebnih podjetjih
Zaključek dvodnevne stavke pekovskih delavcev

Včeraj ob 10.30 je bil na uradu za delo prvi sestanek med sindikalnimi predstavniki uslužbencev Javnih skladišč in upravo. Na sestanku, ki je trajal do 13. ure, so proučili zahteve sindikalnih organizacij.

Ob 15. uri sta se stranki ponovno sestali v biblioteki Javnih skladišč, da bi proučili še nekaj spornih točk. Ob 17. uri pa so delavci zapustili delo in začeli s stavko izven običajnega dnevnega delovnega urnika. Zaradi tega so predstavniki ravnateljstva prekinili pogajanja. Ob 18. uri so se ponovno sestali in razpravljali samo, ali imajo delavci in uradniki pravico sedaj, ko so v teku pogajanja, stavkati v času izven običajnega dnevnega delovnega urnika. Ob 20.30 so pogajanja prekinili in sklenili, da se bodo danes ob 10.30 ponovno sestali na uradu za delo, z namenom, da pridejo do kakega dogovora.

* * *

Včerajšnja stavka kovinarskih delavcev v zasebnih podjetjih, ki sta jo proglasili obe sindikalni organizaciji, je popolnoma uspela. Stavkalo je okrog 3700 delavcev. Stavke se niso udeležili kovinarski delavci podjetij IRI, ker se predstavniki teh podjetij razgovarjajo s sindikalnimi predstavniki za sestavo nove delovne pogodbe.

Predstavniki Confindustrie pa niso hoteli pristati na zahteve sindikalnih organizacij, zlasti glede možnosti sestava delovnih pogodb po posameznih podjetjih. To je povzročilo razbitje pogajanj in včerajšnjo stavko. Poleg tega pa kovinarji zasebnih podjetij še naprej stavkajo v urah izven običajnega dnevnega delovnega urnika.

Včeraj ob 10. uri je bila na sindikalnem sedežu v Ul. Duca d'Aosta 2 enotna skupščina kovinarskih delavcev, na kateri sta tajnik FIOM Semilli in tajnik sindikata kovinarjev (CISL) Fabrizzi poročala delavcem o dosedanjih pogajanjih s Confindustrio, na katerih so prišli zaradi trmoglavosti predstavnikov delodajalcev do pozitivnih zaključkov in so zato sindikalne organizacije začele z odločno sindikalno akcijo.

Po zborovanju je večje število delavcev uprizorilo demonstracijo proti skupini stavkokazov, ki so delali v podjetju SALDA.

* * *

Včeraj ob 4. uri zjutraj se je zaključila dvodnevna vsedržavna stavka pekovskih delavcev, katere so se udeležili tudi tržaški delavci te stroke. Sindikalna akcija se z zaključkom stavke še ni končala, ker lastniki pekarn niso še pristali na pogajanja za proučitev in sestavo nove delovne pogodbe, ki je za pekovske delavce zapadla že pred štirimi leti. Poleg tega pa se tržaški pekovski delavci borijo tudi za uveljavitev krajevnega sporazuma, ki so ga sklenili z delodajalci preteklega maja in ki se ga lastniki pekarn ne držijo. Sindikalne organizacije pekovskih delavcev so že poslale lastnikom svoje predloge za začetek razgovorov. Doslej pa še niso prejele nobenega odgovora. Ni izključeno, da bodo bili pekovski delavci v bližnji prihodnosti prisiljeni zaostriti borbo.

Izlet na Goriško in pokušnja vin

Kakor smo že poročali, bo v četrtek 2. avgusta obisk kleti na Goriškem, ki ga organizira Pokrajinska turistična ustanova za domače in tuje turiste, da bi spoznali tamkajšnji vinski pridelek in si privoščili pristno domačo kapljico.

Odhod bo ob 15. uri od pomola Audace. Tarifa za izletnike iz Trsta in Grljana znaša 750 lir, za turiste iz Sesljana in Devina pa 750 lir. V tem je všteta pokušnja vin v vsaki kleti (Angoris, Cormons in Kopriva).

Interesenti naj se čimprej prijavijo na potovalnih uradih v Trstu in Sesljanu.

Nezgoda nemške ladje zaradi močne burje

Zaradi burje, ki je tudi včeraj razsajala po Tržaškem zalivu, je nemška 8231-tonska tovorna ladja «Teodor» iz Hamburga trčila med pristajanjem ob pomol v Tržiču. Zaradi močnega sunka se je nekoliko poškodoval prednji del ladje, kakor tudi pomol, toda škoda ni velika.

OB 19. OBLETNICI PADCA FAŠIZMA

Antifašistični shod v nedeljo v Čamporah

Kenda je v imenu Zveze političnih preganjancev pozval na borbo proti obnavljanju fašizma

Ob priliki 19. obletnice padca fašizma sta ANPPIA in Zveza političnih preganjancev Tržaškega ozemlja priredili preteklo nedeljo v Camporah množično zborovanje. Žal je slabo vreme vplivalo nekoliko neugodno na udeležbo posebno s strani tržaških antifašistov. Kljub temu pa se je v dvorani ljudskega doma zbralo precej občinstva.

Na proslavi je prvi spregovoril tov. Vladimir Kenda v imenu Zveze političnih preganjancev Tržaškega ozemlja, ki je poudaril pomembnost obletnice padca fašizma posebno v zvezi s poskusi, da bi fašizem ponovno prišel na površje. Govornik je zaključil svoj nagovor s pozivom vsem demokratom in antifašistom, naj se s podvojeno silo borijo proti vsem poskusom reakcionarnih sil.

Nato je spregovoril tajnik socialistične mladine Guagnini, nakar je tajnik ANPPIA Postogna zaključil kratko zborovanje. Sledil je zabaven večer, ki je hitro minil v veselem razpoloženju.

PISMO UREDNISTVU

Čuden napis

Včeraj smo prejeli naslednje pismo, ki ga v celoti objavljamo:

Pred dnevi sem se sprehajal po naši nekdaj slikoviti, a sedaj izmaličeni obali, ki se razteza med miramarskim in devinskim gradom. Ko sem stopal po «škalcah» iz nabrežinske staze Oljšce proti Pečici, me je na Novi cesti spet zbodel v oči kažipot z napisom «Canovella Zoppoli», ki kaže smer proti naši starodavni Kanoveli. Kaj ima ta Zoppoli skupnega s tem prelepim kotičkom našega morja in drugimi točkami naše obale, kot so na primer Kovačevca, Dedenca, Seštrence itd.?

Ne vem, kdo je pobudnik te zamisli in kdo je kažipot postavil, vsekakor pa me čudi, da je občinska uprava dala dovoljenje za ta napis, saj bi zadostoval napis «Kanovela — Canovella».

NABREŽINEC

VČERAJŠNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje cene, v 2. najvišje, v 3. prevladujoče)

pomaranče	235	259	247
limone	53	118	106
marelice	118	353	141
jabolka I.	118	165	118
jabolka II.	77	94	88
breskve	24	176	53
hruške	36	212	129
pesa	40	60	50
domača pesa	30	70	50
kumarice	24	60	30
čebula	29	50	36
stročji fižol	59	106	94
stročje	41	118	59
solate	38	100	65
melancane	24	83	41
krompir	33	55	49
paprika	41	235	47
grah	160	212	188
paradižnik	20	59	53
zeleni radič I.	150	350	200
zeleni radič II.	40	120	80
bučke	18	83	53

Večina blaga se prodaja po prevlad. ceni (3. stolpec)

Šolske vesti

Ravnateljstvo državne nižje industrijske strokovne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu (Rojan, Ul Montorsino št. 8-III.) obvešča, da se vrši vpisovanje v I., II. in III. razred za šolsko leto 1962-63 do vključno 25. septembra t.l. vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Pri vpisu za prvi razred so potrebne naslednje listine:
1. šolsko spričevalo V. razreda osnovne šole;
2. rojstni list izdan od občinskega urada;
3. potrdilo o precepljenju koz.

Obenem opozarja učence in učenke, ki so bili pripuščeni k popravnim izpitom v jesenskem roku, da se prično nižji tečajni in razredni popravni izpiti v ponedeljek 3. septembra t.l. ob 8.30.

* * *

Na državnem znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom, se vrši **vpisovanje** za šolsko leto **1962-1963 vsak dan od 10. do 12. ure** v tajništvu zavoda v Ulici Lazzaretto vecchio 9-II. neprekinjeno do 25. septembra.

Izleti

Prosvetno društvo Prosek-Kontovel priredi v nedeljo 5. avgusta enodnevni izlet v Ravascletto. Vpisovanje vsak večer od 21. do 22.30 na sedežu prosvetnega društva Prosek.

* * *

Prosvetno društvo Andrej Cok z Opčin organizira 19. avgusta enodnevni izlet v Bohinj in k slapu Savice. Vpisovanje pri Draščkovih.

* * *

Izlet SPDT na Jezersko

V nedeljo 12. 8. t.l. priredi naše planinsko društvo izlet na Jezersko, gorsko sedlo na meji med Kamniškimi planinami in Karavankami.

Vpisovanje v Ul. Geppa št. 9 v poletnem urniku od 9. do 13. ure.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 29. in 30. julija 1962 je v Trstu umrlo 24 oseb, rodilo se je 16 otrok.

UMRLI SO: 59-letna Turco por. Olivieri Angelica, 63-letna Marchesini Emilia, 74-letna Vidmar por. Fucich Maria, 57-letni Scrigner Antonio, 80-letna Giuglietti vd. Ballarin Giuseppina, 87-letna Guadagnini Olimpia, 34-letni Sferco Antonio, 80-letna Kuderna vd. Mayowky Anna, 72-letna Borgoni por. Comar Valeria, 68-letna Cominotti por. Samer Olga, 78-letna Samsa vd. Bratoz Ana, 86-letni Lenardon Giacomo, 72-letni Paoli Luigi, 76-letna Fiorentin por. Rimbaldo Maria, 70-letna Frausin por. Micor Caterina, 67-letni Paladini Adelio, 71-letna lez por. Wischnowsky Leopolda, 38-letni Frisori Gagliardo, 98-letna Milanovich vd. Iurzola Giacomina, 71-letni Rebeni Rodolfo, 31-letna Trinchera Eufemia, 79-letni Salša Francesco, 82-letna Maitzen Giuseppa, 58-letna Brodawka vd. Miazzi Betti Elsa.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7; De Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Al Due Mori, Trg Unità 4; Prendini, Ul. Tiziano Vecellio 24.

Mali oglasi

PREPROGE za pokrivanje tal, podlekači, zračne zimnice, artikli za morje in izlete, poletne torbe, hišni predmeti, zavese, prti, izreden popust 20 odst. Italplast Trg Ospedale 6. tel. 95919.

ZAVESE «alla veneziana» po konkurenčnih cenah. Tel. 73345.

VESPAGENZIA, Trst, Ulica S. Francesco 44, tel 28-940, takojšnja izročitev VESPA GRAND SPORT MODEL 1962 skupno z rezervnim kolesom in VESPE 125 in 150 z dvoprostornim sedežem. Na obroke in predplačila. Velika izbira SCOOTER in MOTO rabljene z izrednimi pogoji plačevanja.

«PLASTIKA» - Trst, Ul. D'Annunzio št. 4 (blizu Trga Garibaldi) vam nudi: torbe raznovrstne ter športne, namizne prte (cerade), cedilnike za posodo, blazine, žimnice za morje, vreče za perilo in obleke vse iz plastike in gume po zmernih cenah. Obiščite nas!

PRI MAGLIABELLA se z uspehom nadaljuje prodaja: majic, srajc, perila, kopalnih kostumov najboljših znamk za moške, ženske in otroke po nepobitnih cenah. Zapomnite si MAGLIABELLA, Trst, Korzo Garibaldi št. 11, nekaj korakov od avtobusne postaje.

VERJETNO SE MU JE ZDRSNILO

Smrtna nesreča izletnika na pobočju za Zabrežcem

Že mrtvega izletnika je našel domačin, ki je v bližini pasel živino - Frisori podlegel poškodbam

Do zagonetne nesreče, ki je še niso pojasnili v vseh podrobnostih, je prišlo predvčerajšnjim zvečer na razglednem stolpu pri Boršt u. Okoli 20. ure je 57-letni Rudolf Parovel iz Zabrežca 28, ki je pasel živino v bližini domače vasi, opazil med travo, pod previsnim grebenom, truplo nekega moškega. Kot so pozneje ugotovili, je to bil 39-letni šofer Natale Stefani iz Ul. Timignano 33.

Parovel se je približal truplu ter ugotovil, da gre za moškega pri 40 letih. Na sebi je imel vetrovko ter je bil sploh preprosto oblečen. Takoj je obvestil o odkritju nekega Sergia Paolettija iz Ul. S. Sergio 9, ki je prišel mimo ter ga prosil naj obvesti o zadevi policijske oblasti. Z isto prošnjo se je obrnil tudi na dva druga izletnika. Ko so policijski agenti zvedeli za nesrečo, so o odkritju trupla obvestili tudi gasilce. Ko so tile prišli v Boršt, so se vsi podali peš na kraj nesreče, ker se tja ni moglo priti z motornimi vozili. Takoj po pregledu trupla, ki ga je opravil dr. Reich, je pomočnik javnega tožilca dr. Maltese ukazal naj ga prenesejo v mrtvašnico v Boršt u.

Započetka niso mogli ugotoviti ponesrečenčeve istovetnosti. Pri njem niso namreč našli nobenega osebnega dokumenta. Prav tako niso našli niti listnice ali denarnice. Ker pa je bila že trda tema, niso policijski agenti utegnili natančneje preiskati teren. Šele včeraj zjutraj, ko so spet prišli na kraj nesreče, se jim je posrečilo, da so našli v bližini listnico z osebnimi dokumenti. Tako so ugotovili, da gre za omenjenega Stefanija.

Na policiji prevladuje mnenje, da gre zgolj za nesrečo. Verjetno je Stefani odšel predvčerajšnjim na izlet v borštansko okolico. V bližini razglednega stolpa se mu je verjetno spodrsnilo, nakar je zdrknil kakih 70 metrov globoko. Pri padcu mu je iz žepa odletela listnica ter se zakotalila precej daleč od trupla.

***

Na otorinolaringološkem oddelku je predvčerajšnjim umrl 38-letni pomorščak Gogliardo Frisori, ki se je 23. t.m. ponesrečil na go-kartskem dirkališču pri Promeku. Kot je znano, je Frisori med vožnjo izgubil oblast nad vozilom, zaradi česar se je to prevrnilo na progi. Nesrečnik je padel na tla ter zadobil zlom na levi lični kosti ter razne druge poškodbe. Spočetka se je zdelo, da bo ozdravel v 15 dneh, toda nastopile so razne komplikacije, zaradi katerih je nenadoma preminil. Preiskavo v zvezi z nesrečo vodi prometna policija.

Prometne nesreče

Včeraj ob 11. uri so nudili na sprejemnem oddelku splošne bolnišnice prvo pomoč 6-letni Annamarii Taddeo iz Ul. Corridoni 4, ki jo je povozil motorist v bližini domače hiše. Zdravnik ji je ugotovil razne praske in podplutbe, in sicer na desni in levi rami, po desnem stegnu, desnem zapestju in desni roki. Ozdravela bo v 6 dneh.

Hčerko je spremila v bolnišnico njena mati, ki je povedala, da je Annamario povozil 22-letni Bruno Panze iz Ul. Giuliani, ki se je z vespo peljal proti zgornjemu koncu Ul. Corridoni (ta ulica se konča s stopniščem, ki je pod Ul. del Bosco.

***

Dvainštiridesetletna Maria Mennella por. Ambrosio iz Naselja sv. Sergeja 2206 je včeraj zjutraj nekaj pred 10. uro hotela prečkati Trg Valmaura, in sicer med končno postajo filobusa št. 10 in bencinsko črpalko «Esso». Žensko, ki je šla po začrtanem prehodu za pešce, je povozil s tovornikom 50-letni Gino Sanavia iz Ul. Conti 48, ki se je peljal v smeri proti Istrski ulici.

Mennellovo so prepeljali z rešilnim avtom RK v splošno bolnišnico, kjer so ji na sprejemnem oddelku nudili prvo pomoč. Zdravnik ji je ugotovil razne praske in podplutbe na obeh rokah ter na levi rami. Ozdravela bo v 3 ali 4 dneh.

***

Včeraj zjutraj ob 7,50 so sprejeli na 2. kirurški oddelek, splošne bolnišnice 25-letnega Maria Bressija iz Ul. Revoltella 120, ki se je malo prej ponesrečil pri trčenju z nekim avtomobilom. Zdravnik je ugotovil na ponesrečencu večjo rano nad desnim očesom, praske in podplutbe na desnem kolenu ter močan šok.

Potek nesreče je opisal podčastnik prometne policije, ki je povedal, da se je Bressi peljal z motorjem po Ul. Manzoni, in sicer v smeri Ul. Settefontane. Na vogalu obeh ulic je trčil v avto Fiat 600, ki ga je upravljal 40-letni Manlio De Mattia iz naselja Sv. Sergeja 921, ki je hotel zaviti v Ul. Manzoni.

VČERAJ POZNO POPOLDNE V STARI ISTRSKI ULICI

Vespist hudo povozil neprevidnega otroka

Včeraj pozno popoldne so s pridržano prognozo sprejeli na drugi kirurški oddelek 5-letnega Bruna Pascula iz Ul. Flavia 12, ki ga je v Stari istrski ulici povozil z vespo 31-letni Romano Lubiana z Občin št. 1075. Dečko je nenadoma skočil izza avta, ki je parkiral na desni strani ceste, tedaj pa je privozil Lubiana, ki je bil namenjen proti Domju. Vespist je bil presenečen in ni utegnil pravočasno preprečiti nesreče. Nepreviden dečko si je verjetno zlomil tilnik, krvavel je iz levega ušesa in se je pobil ter ranil po kolenih, zaradi česar so ga nemudoma z zasebnim avtom odpeljali v bolnišnico.

Tudi vespist je zletel na tla in se je nekoliko poškodoval. Po ugotovitvah prometne policije se je z lastnim vozilom odpeljal v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo zdravniško pomoč. Pri padcu se je pobil in opraskal po desni roki in kolenih, zaradi česar se bo moral zdraviti 6 dni.

Nezgodi na delu

Precej huda nezgoda na delu se je pripetila včeraj dopoldne 34-letni delavki Grazii Micheli iz Ul. Pallini 3, ki je zaposlena v pivovarni Dreher. Michelijeva je po nesreči vtaknila desno roko v stroj, ki lepi etikete na steklenice piva. Mehanizem ji je povzročil večjo rano, zaradi katere se bo morala zdraviti 15 dni.

***

V zgodnjih jutranjih urah včeraj je prišel na sprejemni oddelek splošne bolnišnice 19-letni pek Onorio Files iz Spodnje Magdalene 1009, ki si je poškodoval levo roko v stroju za mešanje testa. Files, ki je zaposlen v pekarni Micheluzzi v Ul. Costalunga, je po nesreči vtaknil roko v mehanizem stroja, ki mu je zlomil prstanec na levi roki. Ozdravel bo v 8 do 20 dneh.

Motor mu je zlomil nogo

Včeraj zjutraj je prišlo v Tovarni strojev Sv. Andreja do precej hude nesreče na delu. Delavec Giuseppe Coslovich star 55 let iz Ul. Boiardi 1 je pritrdil na žerjav težak kos nekega motorja, ko je ta nenadoma zdrsnil iz jeklenih klešč, mu padel na desno nogo ter mu jo zlomil. Ponesrečenca so sprejeli v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek. Ozdravel bo v približno 40 dneh.

Kino na Občinah

predvaja danes 31. t. m. ob 18. in ob 20.30 uri film:

DEBORAH KERR
ROSSANO BRAZZI
MAURICE CHEVALIER
«LATINSKI SOPROG»
(Il marito Latino)

Preden greste na dopust se naročite na

PRIMORSKI DNEVNIK

Pošljemo vam ga v katerikoli kraj, tudi v inozemstvo.

15-dnevna naročnina L 400

Telefonirajte na št. 37-338

Goriško-beneški dnevnik

TUJSKO-PROMETNI PROBLEMI V GORICI

Med prvimi nalogami «Pro Loco» reorganizacija Andrejevega sejma

Novi odbor namerava bolje izkoristiti tudi goriški grad

Pred dnevi se je sestal na svojo prvo sejo novi odbor goriške tujsko-prometne organizacije «Pro Loco», da bi novoizvoljeni odborniki porazdelili med seboj posamezne funkcije.

Za predsednika je bil izvoljen dr. Guido Scarel, ki je bil že štiri leta predsednik tujsko-prometne organizacije v Gradežu, podpredsednik je dr. Michele Formentini, upravnik Alvise Duca, tajnik pa Franco Bolzicco. V odboru so še dr. Luigi Marchesini, Agostino Candussi in Romeo Bachetti.

Na isti seji je bilo sklenjeno, da bo odbor imel prihodnjo sejo v petek 3. avgusta ter da bo na njej postavil smernice za organizacijo bodočega dela.

Kot se vse zdi, bo morala organizacija postaviti predvsem temelje za delo, ki bo dalo svoje prve sadove šele v prihodnjem letu 1963, ker je letos za kaj takega že prepozno. Načrtov in delovnih področij za razvoj tujsko-prometne dejavnosti je dovolj in potrebno bi bilo samo razporediti jih po njihovi važnosti in začeti z izvajanjem.

Tako je važen problem okrepitve in reorganizacije Andrejevega sejma, o katerem je bilo pred meseci govora tudi v goriškem občinskem svetu in kjer bi bilo treba dati večji poudarek blagovnemu prometu tudi z ozirom na maloobmejni promet, ki je važna postavka za Gorico. Znano je namreč, da gre na goriškem področju največ maloobmejnega prometa s propustnicami prav preko goriškega mesta. Če pogledamo vestnik goriške občine za pretekli mesec, bomo ugotovili, da je v tem mesecu šlo s propustnicami preko blokov na področju mestne občine 77.530 ljudi. Od tega je bilo 21.844 italijanskih državljanov, ki so šli na sosednje jugoslovansko področje in 55.686 jugoslovanskih državljanov, ki so prišli v Gorico in povečini tudi nakupovali blago po goriških trgovinah. Največ prometa je bilo seveda na bloku pri Rdeči hiši (22.939), na solkanskem bloku (21 tisoč 332) in na bloku pri Sempetru (21.631). Ob času Andrejevega sejma je dotok jugoslovanskih sosedov še večji, prav zaradi nakupov na tem sejmu.

Novi odbor bo moral dati tudi potrebne pobude za modernizacijo in razvoj goriških hotelov, ki sedaj prav gotovo niso na dostojni višini. Sicer pa bodo kar se tega tiče, poskrbeli tudi hotelirji sami, če bo tujsko-prometna organizacija znala s primernimi ukrepi privabiti čimveč tujih turistov, ki bi se vsaj za kakšen dan ustavili v mestu. V tem oziru bi bila koristna uvedba tranzitnega dovoljenja za avstrijske turiste, ki prihajajo preko Trbiža v Italijo, ker bi s takim tranzitnim dovoljenjem, ki bi ga lahko dobili na mejnem prehodu na Predilu, lahko potovali s svojimi vozili preko Soške doline in seveda preko Gorice ne pa mimo nje, kot se zgodi, če gredo skozi Videm. Zdi se, da so bili v tem smislu napravljeni nekateri koraki tudi pri pristojnih jugoslovanskih oblasteh.

Med prvimi nalogami in problemi, ki se jih namerava lotiti «Pro Loco» pa bo po izjavah njenega podpredsednika dr. Formentinija, valorizacija goriškega gradu. Tu bo treba predvsem izboljšati upravo vinotoča v gradu samem (bottega del vino), ki bi morala z boljšo postrežbo nuditi gostom večjo izbiro pijač in tudi primeren prigrizek. Prav tako bi morali temeljito reorganizirati tudi gostišče «Lanterna d'oro», ki še vedno ni našlo prave oblike svojega dela in se v njem prepogostoma menjujejo upravniki. V zadnjih tednih skušajo z nekaterimi družabnimi prireditvami privabiti nove goste. Tako je bila v noči od sobote na nedeljo organizirana plesna zabava z izvolitvijo «miss Gorice» in je bila izvoljena 18-letna Goričanka Katica Srednik.

Že iz teh nekaj navedb vidimo, da novemu tujsko-prometnemu društvu ne bo manjkalo argumentov za njegovo delo in prav gotovo tudi uspehi ne bodo izostali, če se bo njegovo vodstvo iznebilo tistih predsodkov, ki so bili le prečestokrat v prejšnjih letih ovira razvoju tujskega prometa v tem mestu.

DOBERDOBCI SE PRITOŽUJEJO

Vedno bolj obupna je cesta Devetaki - Doberdob - Selce

Pokrajinska uprava naj takoj uredi in asfaltira vsaj odsek Doberdob-Selce, kar je obljubila

Prebivalci Doberdoba in ostalih naselij ob pokrajinski cesti Devetaki - Doberdob - Selce se ponovno obračajo na odgovorne oblasti zaradi popravila in ureditve ceste, ki je zlasti v poletnem času skoraj nemogoča za redni avtomobilski in motorni promet. Občani se dnevno pritožujejo na županstvu, bodisi zaradi raznih malih prometnih nesreč zaradi slabo popravljene ceste, ki je posipana kar na trdo podlago, da se gramoz kopiči ob straneh ceste, kar je zelo nevarno za promet. Doberdobci se v glavnem vozijo na delo v Gorico in bližnji Tržič z motorji, ki so glavno prevozno sredstvo za ta odročni del Krasa. Pripomniti moramo, da je na tej cesti že bilo nešteto prometnih nesreč in celo smrtnih primerov, prav zaradi slabega stanja cestišča. K slabemu stanju pomagajo tudi vojaški kamioni, ki v kolonah dnevno vozarijo po tej kraški cesti, da ne govorimo o oklopnih vozovih in tankih.

Delegacija občanov je bila pred dnevi pri županu Andreju Jarcu ter predlagala naj bi uradno zahteval, da pride komisija na mesto in ugotovi, ali so zahteve prebivalstva utemeljene ali ne. Župan je odgovoril, da so bili od strani občinske uprave napravljeni vsi potrebni koraki, pri vseh kompetentnih oblasteh. Obljubljeno je bilo, da bodo že v tem letu asfaltirali cesto iz Selc do Doberdoba, toda do sedaj ni bilo ničesar ukrenjeno.

V «Primorskem dnevniku» od 11. novembra 1961 smo čitali, da je predsednik pokrajine dr. Chientaroli obljubil doberdobskemu županu, da se bo zanimal za ureditev ceste Doberdob-Selce, drugi del ceste Doberdob-Dol pa da bodo uredili kasneje ker zaradi povečanja prometa ne odgovarja več in je potrebna popolne preureditve.

Radi bi vedeli, kdaj bo nekaj ukrenjeno in ponovno pozivamo odgovorne oblasti, da obljube spremenijo v dejstva.

Občani

Umrla je Felicita Štekar z Valerišča

V nedeljo zjutraj je umrla na svojem domu na Valerišču Felicita Pintar, por. Štekar, soproga znanega števerjanskega posestnika Antona Štekarja.

Pokojnica si je prejšnji mesec po nesreči zlomila stegnenico in so jo zato morali odpeljati dne 7. junija v Goriško bolnišnico, kjer so ji nudili prvo pomoč. Ker je bila žena krepke narave so vkljub njenim 85 letom upali, da bo premagala vse komplikacije, kakor njen mož Anton, ki se je pred leti na podoben način poškodoval. Poškodovano nogo so ji dali v mavec in pred dnevi so jo poslali domov. Tu pa je zbolela za pljučnico, ki je bila zanjo usodna.

Pogreb je bil sinoči ob 18. uri. Pokojnico so na njeni zadnji poti z doma na Valerišču na pokopališče v Steverjanu poleg družine in sorodnikov spremljali tudi številni znanci in prijatelji od blizu in daleč, saj je bila Štekarjeva mama splošno znana in priljubljena ter zavedna slovenska žena in mati. Pogreba se je udeležilo tudi zastopstvo Planinskega društva iz Gorice.

Prijatelji in znanci izrekajo družini ob tej težki izgubi iskreno sožalje, kateremu se pridružujeta tudi uredništvo in uprava Primorskega dnevnika.

Poletne počitnice goriških trgovin

Pokrajinska zveza trgovcev sporoča, da bo za poletne počitnice zaprta naslednja trgovina: Clada Morassi-Stanta, trgovina jestvin v Gorici, na Trgu sv. Antona št. 1.

Do 24. avgusta bodo imele poletne počitnice tudi naslednje trgovine v Sovodnjah: Milan Tomšič, jestvine, Ul. ex Impero; Ladislav Uršič, jestvine, Ul. ex Impero 126; Roman Butkovič, poslovodja Goriške zadruge, Sovodnje št. 97; Danilo Cotič, jestvine; Jožel Pelicon, jestvine, Ul. ex Impero št. 48.

OB UDELEŽBI OBLASTI IN PREBIVALSTVA

V nedeljo so v Beli peči otvorili novo jeklarno

V njej bo dobilo delo 400 delavcev - Kulturni program ob sodelovanju slovenskih, italijanskih in furlanskih zborov

Pretekli nedeljo so imeli v Beli peči, znanem gorskem kraju v podnožju Mangrta, na prehodu iz Kanalske doline na Gorenjsko več slavnosti, ki so pritegnile vse prebivalstvo in tudi precej gostov iz drugih krajev ter predstavnike oblasti in gospodarskih krogov iz Vidma in Trsta.

Med temi manifestacijami je bila tudi nagraditev veteranov dela tamkajšnje industrije, glavni dogodek pa je bil otvoritev nove jeklarne pri podjetju ACNA Weissenfels v Beli peči, v kateri bodo že prihodnjo spomlad zaposlili novih 300 delavcev in pozneje še 100, tako da bo našlo v tej tovarni zaslužek nadaljnjih 400 delavcev. V novi jeklarni bodo izdelovali predvsem verige za avtomobilska kolesa za vožnjo pozimi. Podjetje Weissenfels spada med najstarejše te vrste v Evropi, saj deluje že 400 let in je tudi sedaj po svoji važnosti med prvimi.

To sta poudarila tudi župan iz Trbiža Lindaver in predsednik tovarne inž. Carlo Melzi Segre iz Trsta v njunih govorih pri otvoritvi. Prvi je omenil, da so tovarno v teh zadnjih letih obnovili in modernizirali njene naprave ter povečali število zaposlenih. Drugi pa je poudaril važnost tovarne tudi v evropskem merilu ter navedel ukrepe socialnega značaja v korist delavcev, ki so v tovarni zaposleni. Tako so zgradili novo delavsko naselje, in obnovili stare delavske hiše, v načrtu pa imajo še eno stanovanjsko zgradbo za neporočene delavce.

Sledilo je odlikovanje veteranov dela, ki so dobili zlato kolajno in diplomo. Med njimi smo opazili tudi dve slovenski imeni: Jernej Kristanek in Alojz Smrekar. Kristanek je poleg tega tudi najstarejši delavec podjetja, ker je tam zaposlen že 41 let.

Popoldne je sledila prosta zabava in kulturni spored, pri katerem so nastopili slovenski, italijanski in furlanski pevski zbori, ki so zapeli celo vrsto pesmi.

Tako bo Bela peč, ki je bila nekdaj popolnoma slovenski kraj, sedaj pa ima vedno več priseljencev iz drugih krajev, s povečano in modernizirano tovarno še povečala svojo železarsko tradicijo, in nudila novo možnost zaposlitve in zaslužka prebivalcem Kanalske doline.

Avto se je vnel na cesti

Sedanja vročina je povzročila tudi goriškim gasilcem več dela v zadnjih dneh. Tako so jih včeraj okrog 10.50 poklicali v Ul. Diaz, kjer se je vnel avto Fiat 1400, last Ottavia Rocilina iz Gorice, Ul. 24. maja 20. Lastnik avta se je peljal po omenjeni ulici, ko je nenadoma udaril plamen iz motorja in zajel skoro vse vozilo. S svojimi gasilskimi pripomočki so gasilci kmalu odstranili nevarnost, vendar pa je bil avto precej poškodovan in cenijo škodo na 20 tisoč lir.

IZ KOPRSKEGA OKRAJA

Novi turistični objekti uspešno delujejo

Konec prihodnjega meseca tudi otvoritev novega kopališča v Žusterni

Novi turistični objekti na koprski obali v glavnem že vsi uspešno delujejo. Zdaj se približujejo h koncu tudi dela za ureditev kopališča v Žusterni. Računajo, da bo otvoritev konec prihodnjega meseca. Največji obisk je v Dobravi nad Izolo, odkoder je prekrasen razgled na celotni Tržaški zaliv. Tuji turisti se zelo zanimajo za avtocampa v Luciji in Strunjanu. Tam imajo možnost sami postaviti šotor ali pa prenočiti v že pripravljenih šotorih. Avtocampi so moderno urejeni in si lahko turisti tudi sami kuhajo. Bifeji so bogato založeni z jedili in pijačami, hkrati pa si lahko turisti v njih nabavijo hrano za kuhanje. V avtocampu v Luciji lahko pridejo turisti tudi z motornim čolnom, saj je s posebnim kanalom povezan z morjem.

Medtem ko se tuji turizem najlepše razvija, pa je v počitniških domovih nekoliko zastoja. Zato so delavski sveti posameznih podjetij sklenili ustanoviti počitniške skupnosti. V teh skupnostih bo združenih po več domov skupaj, kar bo prineslo bolj racionalno gospodarjenje in omogočilo širšo izmenjavo dopustnikov. Hkrati bodo delavski sveti temeljito proučili politiko regresiranja cen, tako, da bi omogočili čim večjemu številu članov kolektiva prebiti letni odmor ob morju.

***

V avgustu bo letovalo v mladinskem okrevališču na Debelem rtiču tudi 10 otrok iz Italije. To so otroci italijanskih protifašistov iz Rima, ki bodo prispeli v Slovenijo na vabilo glavnega odbora Rdečega križa. Na Debelem rtiču se bodo mudili 25 dni.

***

Potujačo kino v Herpeljah slavi te dni 15-letnico obstoja. V tem času je imel štiri tisoč kinopredstav, ki si jih je ogledalo blizu 400 tisoč ljudi. Prvi film, ki ga je potujoči kino vrtel, je bil «Zdravstvuj Moskva». Kino vodi Julij Bogataj. Na vprašanje našega sodelavca, katere filme najraje gledajo obiskovalci, je rekel, da so to domači filmi, takoj za njimi pa western. Njegova največja želja je, da bi si izpopolnil svoje vozilo, s katerim bi lahko obiskoval tudi oddalnejše zaselke.

***

Dela na rekonstrukciji ceste Postojna-Razdrto zelo hitro napredujejo. Odsek med Postojno in Hruševjem so že skoraj v celoti rekonstruirali. Za rekonstrukcijo bodo porabili blizu 100 milijonov dinarjev. Na cesto bodo nasuli na nekaterih odsekih 40 centimetrov materiala, na drugih odsekih pa je v načrtu dvojna površinska prevleka. Računajo, da bodo dela končana že konec avgusta, ker opravljajo rekonstrukcijo z najmodernejšimi stroji. Kakor je znano, so na tej cesti nastopile večje okvare zaradi slabih temeljev. Strokovnjaki računajo, da bo po sedanji rekonstrukciji cesta v odličnem stanju od pet do šest let.

Posledice srečanja na ozki cesti

Dva mesarska pomočnika, ki sta se včeraj peljala po Lonjerski cesti navzgor, sta se precej hudo ponesrečila pri srečanju z avtobusom, ki vozi na redni progi Lonjer-Trst.

Gre za 18-letnega Livia Cosciania iz Ul. Ginnastica 43 ter za 17-letnega Maria Flega iz Ul. dei Leo 4. Vespo je vozil Cosciani, ki se je pri nezgodi tudi najhuje pobil. Kmalu potem, ko sta prišla čez neki mostiček, jim je privozil naproti avtobus. Ker je cesta na tistem mestu zelo ozka, je Cosciani izgubil oblast nad krmilom in oba sta se prevrnila v jarek. V bolnišnico so ju prepeljali z rešilnim avtom RK in ju sprejeli na 2. kirurški oddelek. Zdravnik je ugotovil na Cosclaniju globoko rano na levi roki ter razne praske in podplutbe po obeh nogah. Flego pa si je ranil levi uhelj ter se pobil po levem kolenu, levi roki, desnem licu in desnem kolenu. Prvi bo ozdravel v 15, a drugi v 10 dneh.

Med vožnjo ponesrečen dirkač

Z zasebnim avtom so prepeljali včeraj zjutraj okoli 3. ure v splošno bolnišnico 24-letnega Luigija Rinauda iz Ul. De Amicis 2, ki se je ponesrečil predvčerajšnjim ob 10. uri v Puli, kjer je sodeloval na motornih dirkah, ki so jih priredili v istrskem mestu.

Rinaudo je upravljal motor znamke Ducati 125, ko je na nekem ovinku zadel ob pločnik, od koder ga je odbilo v vogal hiše, kjer je obležal na cesti. Pri padcu si je zlomil levo roko ter se pobil po levi rami in desnem kolku. Na ortopedskem oddelku se bo moral zdraviti okoli 40 dni.

TERRACINI V GORICI

Zakon o deželi naj senat odobri še septembra

Politika levega centra pomeni znaten korak naprej

V nedeljo dopoldne ob 11. uri je bilo v kino dvorani Vittoria na Travniku v Gorici napovedano zborovanje komunistične stranke, na katerem je govoril senator Terracini o deželni avtonomiji in o novem položaju v zvezi z vlado levega centra. Govornika je predstavil občinski svetovalec dr. Battello. Zborovanja se je udeležilo nekaj sto ljudi, ki so jih zanimala izvajanja uglednega govornika.

Terracini je v svojem dolgem govoru, ki je trajal poldrugo uro, najprej obžaloval, da senat ne bo izglasoval deželnega statuta za Furlanijo-Julijsko krajino pred poletnimi počitnicami, ker je bil zavrnjen zadevni predlog komunističnih senatorjev. Priporočal je prebivalstvu, naj budno sledi razvoju in naj pritiska na to, da bo senat odobril ta zakon vsaj do septembra, ker bi drugače obstajala nevarnost, da ne bo izveden pred državnimi volitvami, ki bodo prihodnje leto. Ožigosal je KD ki je čakala 15 let na izvedbo deželne ureditve, čeprav jo je ustava, ki je stopila v veljavo 1.1.1948 predvidevala v roku enega leta.

Govornik je poudaril, da deželne avtonomije ne škodijo državni enotnosti ampak jo celo okrepijo, ter navedel primer Avstrije, Zahodne Nemčije in Švice, ki že imajo široke deželne avtonomije. Tudi pri nas se pričakujejo velike koristi od deželne avtonomije, ker bo deželna oblast tudi sama izdajala zakone, veljavne na njenem področju in s katerimi bo izpopolnjevala državno zakonodajo, ki more biti le splošnega vsedržavnega značaja. Od tega bo imelo korist zlasti kmetijstvo, ki že dolgo pričakuje primernih ukrepov v deželnem merilu.

Glede Goriške je govornik omenil, da bo vkljub svoji neznatnosti, saj je po drugi vojni izgubila 9/10 nekdanje svoje površine in 2/3 prebivalstva, imela od dežele korist ker bosta tudi Trst in Videm morala upoštevati njene želje in potrebe, če bodo hoteli, da bo deželna uprava učinkovita. Polemiziral je tudi s poslancem Maritinom, ko je dejal, da soglaša z njegovim predlogom za državni prispevek za sanacijo pokrajinskega proračuna za Goriško, obenem pa izrekel dvom, da bi bil ta predlog sprejet, ker ga bodo zavrnili sami demokristjani.

Govoril je tudi o politiki levega centra ter dejal, da je vse, kar je nova vladna koalicija do sedaj dobrega napravila, imela njegova stranka že prej na programu. Glede podržavljenja električne industrije pa je bil mnenja, da ji mora slediti še podržavljenje drugih važnih industrijskih sektorjev, zlasti kemičnega, kjer je tudi Montecatini, ki proizvaja umetna gnojila.

Govornik je zaključil s pregledom zunanje politike rimske vlade, ter predlagal, da bi morala Italija biti nekak posrednik med obema blokoma in v tem smislu naj bi šla tudi politika levega centra, za katerega je priznal, da pomeni znaten korak naprej.

Slabost zaradi sončarice?

Včeraj dopoldne okrog 11.20 so poklicali goriške gasilce na polje ob cesti Terza Armata (cesta, ki veže Rdečo hišo s Tržaško cesto), kjer je 29-letni Alberto Zotti iz Gorice, Ul. Grabizio 37 pokazal znake duševne neuravnovešenosti, ki je bila morda posledica sonca, kateremu se je preveč izpostavil. Gasilci so Zottija prijeli ter ga izročili avtoambulanti Zelenega križa, ki ga je odpeljala v bolnišnico na pregled.

Nov zakon o trgovskih obrtnicah

V uradnem listu od 25. julija t.l. je bil objavljen zakon št. 889 od 10. t.m., ki ukinja zakon o trgovskih obrtnicah od 14. marca 1945 in določa v tem oziru nove predpise.

Po novem zakonu bo kaznovan vsakdo, ki javno prodaja kakšno blago brez trgovske obrtnice, ali pa prodaja blago, ki v njegovi trgovski obrtnici ni navedeno, z globo od 10.000 do 200.000 lir.

Razdelitev štipendij dijakom iz kmetijstva

Danes, v torek popoldne ob 17. uri, bo v sejni dvorani goriškega pokrajinskega sveta v Gorici, na Korzu Italia 55, uradna razdelitev štipendij in podpor dijakom kmetijskih šol, ki so zmagali v natečaju za šolsko leto 1961-62.

Obramba proti toči v Krminu

Pred dnevi je bil v Bračanu pri Krminu občni zbor krajevnega konzorcija za obrambo proti toči. Na zborovanju so med drugim ugotovili, da je konzorcij zašel v precejšnje težave, odkar je bil izločen iz njegovega območja Krmin in se je njegovo področje zmanjšalo. Kljub temu pa so sklenili, da bodo okrepili obrambo proti toči ter z nabranimi prispevki in članarino postavili nove strelne postaje. Obenem so izglasovali resolucijo, v kateri izražajo željo, da bi se področje konzorcija čim bolj razširilo, ker bo le na tak način obramba proti toči res učinkovita.

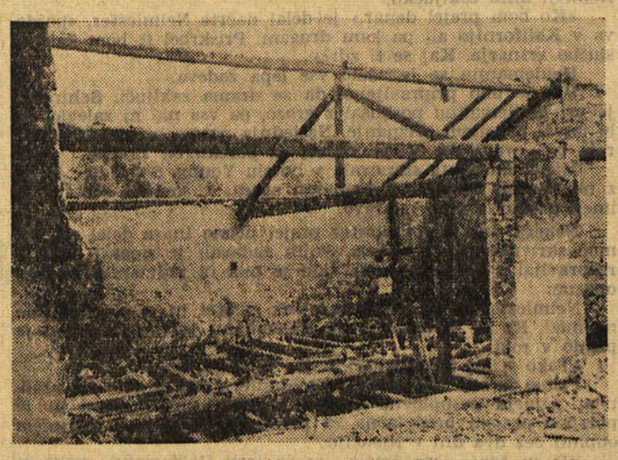

Prejšnjo soboto je med neurjem udarila strela v gospodarsko poslopje Vincenza Rijavca na Trnovem. Nastal je požar, ki je popolnoma uničil poslopje in tudi žago venecijanko, ki je bila v njem nameščena. Računajo, da je požar povzročil nad dva milijona din škode, ki poleg tega ni bila krita z zavarovalnino. Požar bi se gotovo razširil tudi na sosednjo stanovanjsko hišo, da niso domačini in gasilci iz Nove Gorice tega preprečili. Na sliki vidimo, kakšno je bilo pogorišče.

Ostrešje pri kinu Verdi se kruši

Včeraj popoldne okrog 13.45 so poklicali goriške gasilce na Korzo Verdi, kjer je pri poslopju kina Verdi kos strehe grozil, da pade na cesto. Gasilci so po enournem delu odstranili del ostrešja pri poslopju in s tem nevarnost, da ne bi kakšen kos opeke padel gostom kavarne v pritličju na glavo.

Pri ribolovu se je ranil

Včeraj okrog 17. ure so z avtom Zelenega križa pripeljali v goriško bolnišnico 12-letnega Franca Giacomettija iz Gradiške Ul. Garibaldi 41. Zdravniki so ugotovili, da si je deček povzročil precej globoko rano na levi nogi ter so ga zato pridržali za 10 dni na zdravljenju. Fant je povedal, da se je ranil s harpuno za ribolov malo prej na bregu Soče pri Gradiški.

Požar v gozdiču blizu Vrha

Včeraj popoldne okrog 16. ure so poklicali goriške gasilce na Vrh, kjer je v gozdu, ki je last Rozarie Cotič in Stefana Cernica z Vrha, iz neznanih vzrokov prišlo do požara. Ogenj je zajel male in srednje borovce na površini treh hektarov. Gasilci so morali delati več kot dve uri preden so ogenj pogasili in preprečili, da bi se razširil na sosednje področje. Skodo cenijo na okrog 100.000 lir.

NEZGODA TREH MLADENIČEV IZ PEVME

Fiat 600 treščil na ovinku v obcestni električni drog

Na srečo so potniki odnesli le manjše poškodbe

V noči od nedelje na ponedeljek, bilo je okrog 1.25 po polnoči, je vozil 22-letni Giuseppe Pedos iz Gradiške svoj avto Fiat 600 preko soškega mostu v smeri proti Gorici. Z njim so bili v avtomobili še trije drugi potniki in sicer 21-letni Valter Sošol iz Pevme št. 46, 20-letni Darij Bensa iz Pevme št. 41 in 20-letni Mario Saher prav tako iz Pevme št. 45.

Ko je avto zavil v Ul. della Barca, zaradi enosmerne vožnje, ki je na tem mestu urejena, je na ovinku v tej ulici šofer zaradi nevarnega ovinka izgubil kontrolo nad vozilom in čeprav je vozil z zmerno brzino zašel na pločnik in se potem zaletel v drog električne svetilke ob cesti. Avto se je pri tem poškodoval tako, da ni mogel več z lastnim motorjem naprej in so ga morali odpeljati z drugim vozilom. Šofer je pri tem trčenju ostal po naključju nepoškodovan. Pač pa so morali odpeljati v bolnišnico vse tri mladeniče iz Pevme, kjer so ugotovili, da ima Sošol manjšo poškodbo na desni rami in tudi ostala dva sta odnesla le nekaj prask. Zato so jim v bolnišnici nudili samo prvo pomoč ter vse tri zopet poslali domov, kjer bodo v nekaj dneh zopet zdravi.

Prijave za slovenski dijaški dom v Gorici

Vodstvo slovenskega dijaškega doma v Gorici sprejema prijave za vpisovanje gojencev za nastopno šolsko leto. Za vpis veljajo naslednji pogoji:

Starši, ki nameravajo vpisati svoje otroke v šolskem letu 1962-1963 v slovenski dijaški dom v Gorici kot redne ali zunanje gojence, morajo vložiti prošnjo za sprejem na posebnih tiskovinah, ki jih dobijo pri upravi zavoda.

Prošnje se sprejemajo neprekinjeno, dokler bo v zavodu kaj razpoložljivih mest.

Podrobnejša pojasnila in navodila lahko dobijo prosilci pri upravi slovenskega dijaškega doma v Gorici, Ul. Montesanto 84, vsak delavnik od 10 do 12. ure.

Kino

VERDI. Zaprto.

CORSO. 17.00: «Povej mi resnico» (Dimmi la verità), S. Dee in J. Gabin. Ameriški barvni film.

VITTORIA. 17.30: «Dekle iz Hamburga» (La ragazza di Amburgo), N. Neff in D. Gelin. Francoski črnobeli film. Mladini prepovedan.

CENTRALE. 17.00: «Zlato med prahom» (Oro nella polvere), S. Hayden in G. Raynor. Ameriški črnobeli film.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna URBANI-ALBANESE, Korzo Italia št. 89, tel. 24-43.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 25,6 stopinje ob 4. uri, najnižjo 18,2 stopinje ob 5.20. Povprečne dnevne vlage je bilo 50 odst.

šport šport šport šport šport

JADRANJE

Fafangel in Kosmina prva na Brionski regati

V počastitev dvajsetletnice ustanovitve jugoslovanske vojne mornarice so organizirali na Brionih jadralno regato. Udeležba je bila rekordna, saj je nastopilo 130 jadrnic iz 21 klubov. Koprsko obalo so zastopali Fafangel in Kosmina, ki sta na jadrnici Cha-Cha III osvojila prvo mesto v razredu Star, hkrati pa sta osvojila tudi individualno prvenstvo regate, saj sta imela od vseh jadrnic najboljši čas.

Ekipno prvenstvo je že tretjič po vrsti osvojil splitski Mornar, ki je prejel v trajno last pokal predsednika Tita.

PLAVANJE

OHRID, 30. — Prvo svetovno prvenstvo v plavalnem maratonu bo 5. avgusta na Ohridskem jezeru. Za to svojevrstno tekmovanje se je prijavilo 33 plavalcev iz 13 držav. Tekmovanje bo na 33 km dolgi progi.

KOLESARSKA DIRKA PO JUGOSLAVIJI

Po nedeljski zmagi Nardella Škerlj včeraj prvi v Leskovcu

Jugoslovani na prvem mestu ekipne lestvice

LESKOVAC, 30. — Današnja druga etapa kolesarske dirke po Jugoslaviji se je zaključila z zmago domačina Škerlja, ki je 155 km dolgo progo Skopje — Leskovac — Skopje prevozil vključno z odbitkom za prvo mesto v 4.05'31". Drugi je bil s časom 4.06'01" Belgijec Cousher, tretji pa Poljak Pavlak, ki je progo prevozil v 4.06'31". Na četrto mesto se je uvrstil Jugoslovan Valenčič.

V današnji etapi so bili Jugoslovani zelo uspešni in so zasedli v ekipni lestvici prvo mesto, medtem ko bo Jugoslovan od jutri dalje vozil v rumeni majici najboljšega.

Jutri bodo kolesarji vozili v dveh poletapah. V jutranjih urah bodo vozili od Leskovca do Niša, popoldne pa od Niša do Svetozareva.

Medtem ko so v drugi etapi 13 dni trajajoče kolesarske dirke Jugoslaviji Jugoslovani z odlično taktiko prišli do zmage tako med posamezniki kot v ekipni razpredelnici, se je prvi dan zaključil z zmago italijanskih amaterjev. Na progi Skopje - Gostivar - Skopje v skupni dolžini 136 km, je zmagal Primo Nardello, ki je prvi oblekel rumeno majico leaderja lestvice. Nardello je progo prevozil v 3.19'02" in je privozil do cilja pred Belgijcema Thusenom in Cousherjem.

Prva etapa ni bila posebno zanimiva predvsem, ker sta tekmovalce ovirala huda vročina in močan veter. To pa ni motilo nekaterih, ki so takoj izvedli napad. Iz kolone 94 kolesarjev je prvi pobegnil Jugoslovan Valenčič, ki si je v 15 km nabral pol minute naskoka. To seveda ni ugajalo ostalim tekmovalcem in Belgijci so se ob sodelovanju Madžarov pognali za njim. Valenčič se je moral sprijazniti z usodo in se zadovoljiti z vožnjo v družbi. Pri Gostivarju, ko so se ponovno obrnili proti Skopju, so bežeči imeli že več kot minuto naskoka, nekoliko pozneje pri Tetovu, ko se je skupina povečala na 10 kolesarjev, pa so ta naskok celo povečali na tri minute. V zadnjem delu je bil tempo vožnje zelo hiter in kot se je predvidevalo je zmaga pripadla najhitrejšemu med sprinterij, t, j, Italijanu Nardellu, ki je privozil do cilja kakih pet metrov pred skupino 16 kolesarjev.

Se pred začetkom nedeljske etape so na Trgu Maršala Tita, kjer je bil start in cilj in kjer se je zbrala večtisočglava množica, prečitali brzojavko podpredsednika ZIS Aleksandra Rankovića prirediteljem in udeležencem dirke. Po čitanju brzojavke, s katero so se prireditelji zahvalili Rankoviću za pokroviteljstvo, je bil dan znak za začetek letošnje dirke po Jugoslaviji, ki se bo zaključila 7. avgusta v Ljubljani.

KOSARKA

ALEKSANDRIJA, 30. — Košarkarska ekipa Zadar je dosegla na mednarodnem turnirju v Egiptu drugo mesto. Za najboljšega igralca so proglasili člana Zadra Djerdjo, ki je dobil tudi v dar lep pokal. Prvo mesto pa je pripadlo italijanski ekipi Simmenthal.

***

PIETRA LIGURE, 30. — Košarkarice beograjske Crvene zvezde so zasedle prvo mesto na VII. mednarodnem turnirju, katerega so se udeležile še ekipe Fiat iz Turina, PUC iz Pariza in Heidelberg iz Nemčije. Drugo mesto je pripadlo Francozinjam, tretje pa Turinčankam.

VESLAŠKO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE

Argu iz Izole dva naslova

Splitskemu Mornarju naslov ekipnega državnega prvaka

BLED, 30. — V soboto in nedeljo je bilo na Blejskem jezeru jugoslovansko prvenstvo v veslanju. V prvem dnevu tekmovanja so nastopali juniorji in juniorke, drugi dan pa je bil določen za članske posadke.

V sobotnem tekmovanju je največ uspeha dosegel splitski Mornar, ki si je s 550 točkami osvojil naslov juniorskega ekipnega prvaka Jugoslavije za letošnje leto. Za Dalmatinci so se uvrstili Beograjčani s Partizanom (340 točk) in Zagrebčani z Mladostjo (250). Pri ženskah je bila najbolj uspešna zagrebška Mladost (200 točk) pred subotiškim Partizanom in novosadskim Danubiusom. Od slovenskih klubov je nastopil samo Bled, katerega član Peterman si je z zmago v skiffu osvojil naslov juniorskega prvaka Jugoslavije.

Drugi dan se je tekmovanja udeležilo 132 veslačev, ki so nastopili v 17 panogah. Medtem ko so pri moških nastopile vse najboljše posadke, je bila udeležba žensk zelo pičla.

Zelo napeta je bila borba v dvojcu s krmarjem. Že takoj po startu je bilo jasno, da se bosta za zmago potegovali ekipi splitskega Mornarja in Arga iz Izole. Mornar je bil skozi za meter v prednosti, toda tik pred ciljem je posadka Arga povečala zaveslјaje in zmagala ter si tako osvojila naslov državnega prvaka v tej skupini. Tudi dekleta so s četvercem s krmarjem zmagale in prinesle Izoli drugi naslov.

Izidi so sledeči:

SOBOTA

Četverec s krmarjem: Mladost (Zagreb) 70'02";

Skiff (ženske): Mladost 3'03";

Dvojec brez krmarja: Gusar (Split) 7'39";

Skiff: Peterman (Bled) 7'38"8;

Dvojec s krmarjem: Partizan (Beograd) 8'01"1;

Četverec brez krmarja: Mornar 6'38"1;

Double scull: Mornar 7'07"7;

Osmerec: Mornar 6'25"4.

V NEDELJO

moški

Četverec s krmarjem: Krka (Šibenik) 6'37"9, Mladost 6'40"9, Crvena zvezda 6'59"4;

Dvojec brez krmarja: Mornar 7'26"5, Gusar 7'35"4, Partizan 7' in 39"1;

Skiff: Danubius (Novi Sad) 7' in 42"2, Sava (Zagreb) 7'44"8, Danubius II 8'02"8;

Dvojec s krmarjem: Argo (Izola) 7'57"6, Mornar 7'57"8, Partizan 8'01"6;

Četverec brez krmarja: Mornar 6'37"5, Mladost 6'48"2;

Double scull: Mornar 7'03' 9, kombinacija Argo - Savica 7'06"5, kombinacija Crvena zvezda - Tamiš 7'06"9;

Osmerec: Mornar 6'01"4, Bled 6'02", Partizan 6'25"8.

ženske

Skiff: Crvena zvezda 4'09"9, Mladost 4'10"9, Danubius 4'13"5;

Četverec s krmarjem: Argo 3'44"7, Partizan (Subotica) 3'59"7.

ATLETIKA

BEOGRAD, 30. — Za letošnje prvenstvo Jugoslavije v atletiki, ki bo od 3. do 5. avgusta, se je prijavilo nad 400 tekmovalcev iz 42 klubov. To prvenstvo bo v glavnem generalka za evropsko prvenstvo, ki bo na istih stezah in skakališčih stadiona JLA septembra meseca.

ODTUINTAM

NA VRBSKEM JEZERU

Zmaga Slovenije v veslaškem troboju s Koroško in Trstom

CELOVEC, 30. — Na mladinskem veslaškem troboju Koroška-Slovenija - Julijska krajina, ki je bil na Vrbskem jezeru, je zmagala reprezentanca Slovenije s 13,5 pred Koroško (11) in Julijsko krajino (8).

Slovenski mladinci so zmagali v četvercu s krmarjem in v double scullu, drugo mesto pa so zasedli v skiffu in osmercu. Člani reprezentance Julijske krajine pa so zmagali v skiffu z Marinom Specio in v dvojcu brez krmarjem, kjer sta bila člana Ginnastiche Krizman in Dessardo praktično brez resnih tekmecev.

V SKOKU OB PALICI

P. Scaglia novi italijanski rekorder

CUNEO, 30. — Med prvenstvom Piemonta v deseteroboju je član športnega kluba Fiat iz Turina Pietro Scaglia dosegel v skoku ob palici nov italijanski rekord. Scaglia, ki ima 31 let, je s palico iz steklenih vlaken preskočil pri prvem poskusu 4,38 m in tako odvzel naslov prvaka Chiesi in Ballotti, ki sta bila s 4,35 m od 1956. leta italijanska rekorderja.

Prvenstvo v deseteroboju se je končalo z zmago člana športnega kluba Lancia Antonuccija, ki si je nabral 5398 točk.

USPEŠNO ZAKLJUČENO JAPONSKO PLAVALNO PRVENSTVO

Nov svetovni rekord Tanakove na 200 m hrbtno

Trije novi japonski državni rekordi

OSAKA, 30. — V plavalnem stadionu v Osaki se je v nedeljo zaključilo prvenstvo Japonske tako za moške kot za ženske. Doseženi rezultati so dokaz, da so se prvenstva udeležile najboljše sile na tem področju, saj so izboljšali celo svetovni rekord, medtem ko je Yamanaka dosegel na 400 m prosto za moške letošnji najboljši čas na svetu. Japonski plavalci, ki so imeli Američane za tekmece, so celo izboljšali tri državne rekorde.

Svetovni rekord je dosegla japonska plavalka Satoko Tanaka, ki je 200 m dolgo progo preplavala hrbtno v 2'31"6. Ista plavalka je branila tako uradni (2'33"2) kot tudi neuradni rekord, katerega je dosegla s časom 2'32"1.

Yamanaka je dosegel na 400 m prosto po ostri borbi z Američanom Saarijem najboljši letošnji čas na svetu. Državne rekorde pa so izboljšali Fukushima na 400 m v štirih slogih, dalje Matsumoto na 100 m prsno in Takahashijeva na 200 m prsno.

V soboto pa je Američanka Sharon Finneranova ponovno prišla do naslova rekorderke na 400 metrov v štirih slogih, katerega ji je samo dva dni prej odvzela njena rojakinja Donna De Varona. Ta je progo preplavala v 5'24"7, kasneje je celo izboljšala čas za šest desetink, medtem ko je Finneranova dosegla nov rekord s 5'21"9.

Izidi tekmovanj za japonsko državno prvenstvo so sledeči:

MOŠKI

400 m prosto: 1. Yamanaka (Japonska) 4'19"5 (najboljši svetovni čas letos), 2. Saari (ZDA) 2' in 24"2.

400 m v štirih slogih: 1. Saari (ZDA) 4'59", 2. Fukushima (Japonska) 5'2"6 (nov jap. rekord).

100 m prosto: 1. Jackman (ZDA) 54"8, 2. Ishihara (Japonska) 56"3.

100 m metuljčka: 1. Graaf (ZDA) 1'3"6, 2. Fukushima (Japonska) 1'4".

200 m metuljčka: 1. Sato (Japonska) 2'13"8, 2. Schmidt (ZDA) 2'14"6.

100 m prsno: 1. Jastremski (ZDA) 1'9"5, 2. Matsumoto (Japonska) 1'9"9 (nov japonski rekord).

Štafeta 4x200 m: 1. ZDA (Sintz, Schmidt, Jackman, Saari) 8'29"7; 2. Japonska 8'40"2.

ŽENSKE

800 m prosto: 1. Finneran (ZDA) 10'1"1, 2. Hayakawa (Jap.) 10'33"2.

200 m prsno: 1. Finneran (ZDA) 2'34"6, 2. Takahashi (Japonska) 2'42"6 (nov japonski rekord).

200 m metuljčka: 1. Whipple (ZDA) 2'57"4, 2. Aoki (Japonska) 2'58"9.

200 m prosto: 1. Johnson (ZDA) 2'16"8, 2. Sato (Jap.) 2'21"4.

200 m hrbtno: 1. Tanaka (Japonska) 2'31"6 (nov svetovni rekord), 2. De Varona (ZDA) 2'33"5.

Stafeta 4x100 m: 1. ZDA (Whipple, De Varona, Finneran, Johnson) 4'22"6.

Na 400 m v 4 slogih

Evropski rekord Holandke Lasterie

AJA, 30. — Holandska plavalka Adrie Lasterie je v nedeljo izboljšala evropski rekord na 400 m v štirih slogih. Lasterje je progo preplavala v 5'33"1. Prejšnji rekord je s 5'36" pripadal od 28. februarja letos njeni rojakinji Marian Heemskerkovi.

Plavalno prvenstvo Italije

232 plavalcev in 96 plavalk prijavilo nastop

RIM, 30. — Ob zaključku prijav za udeležbo na plavalnem prvenstvu Italije, ki bo v bazenu rimskega plavalnega stadiona od petka do nedelje, so ugotovili, da se bo tekmovanja udeležilo 328 oseb in sicer 96 žensk in 232 plavalcev.

Za posamezne panoge so se prijavili kakor sledi:

ŽENSKE

100 m prosto — 16 tekmovalk
400 m prosto — 13
100 m hrbtno — 14
100 m prsno — 10
200 m prsno — 10
200 m metuljčka — 12
400 m v štirih slogih — 8
štafeta 4x100 m prosto — 6 ekip
štafeta 4x100 m v štirih s. — 9

MOŠKI

100 m prosto — 20 tekmovalcev
200 m prosto — 20
400 m prosto —17
1.500 m prosto — 20
100 m hrbtno — 18
200 m hrbtno — 25
100 m prsno — 25
200 m prsno — 16
100 m metuljčka — 20
200 m metuljčka — 20
400 m v štirih slogih — 20
štafeta 4x200 m — 13 ekip
štafeta 4x100 m prosto — 11
štafeta 4x100 m v štirih s. — 13

BOKS

RIM, 30. — «European boxing Union» je določila Rada Kurta z Dunaja za sodnika dvoboja za naslov evropskega prvaka mušje kategorije med Francozom Lampertijem in Italijanom Sertijem. Dvoboj bo 19. avgusta v Sanremu.

KOLESARSTVO

RIM, 30. — Med današnjim mitingom, ki je bil na olimpijskem dirkališču, je Maspes dvakrat premagal Gaiardonija v hitrostni vožnji, medtem ko je italijanski prvak v zasledovalni vožnji premagal švicarskega prvaka Ruegga. Faggin je 5 km dolgo progo prevozil s povprečno hitrostjo 47,505 km na uro s časom 6'9"7, medtem ko je Ruegg rabil za isto 6'22"9.

TOTIP

1.	Nicias Granchamp	2
	Brogue Hannover	1
2.	Canton	1
	Rigel	X
3.	Uebi	1
	Flauto	X
4.	Impruneta	1
	Taftaf	X
5.	Martinazzo	2
	Mandrino	2
6.	Zogia	X
	Susegana	X

KVOTE:
12 — 1.660.162
11 — 73.785
10 — 5.497 lir

Finale evropske cone za Davisov pokal

Švedska premagala Italijo 4:1

Lundquist - Gardini 6:0, 6:2, 6:1

Schmidt - Pietrangeli 6:1, 8:6, 6:3

Lundquistova radost po zmagi

BAASTAD, 30. — Po letih in letih prevladovanja v Evropi in drugih celinah je Italija doživela v nedeljo najhujši poraz. V finalni tekmi evropske cone za Davisov pokal so morali Italijani, ki odgovarjajo imenom Pietrangelija, Sirole in Gardinija, kloniti švedski ekipi, ki sta jo sestavljala Lundquist in Schmidt. Plavolasi Lundquist je bil junak tega finala: v prvem dnevu je premagal Pietrangelija, v drugem je bil s Schmidtom v doublu nepremagljiv, v nedeljo pa si je privoščil tudi Gardinija, medtem ko je tudi Schmidt prišel do skoraj nepričakovane zmage nad nekoč odličnim Pietrangelijem.

Po štirih letih nadvlade je morala Italija prepustiti žezlo najboljše teniške ekipe v Evropi Švedski, ki je v finalu evropske cone odpravila tekmece gladko s 4:1. Edino točko je Italiji priboril Gardini v prvem dnevu dvoboja, ko je premagal upornega Schmidta. Nedelja pa je prinesla švedskim barvam pravcato zmagoslavje. Najprej je Lundquist odpravil v treh setih Gardinija (6:0, 6.2, 6:1) nato pa je Sved Schmidt, sicer po ostri in napeti borbi, spravil na kolena tudi Pietrangelija prav tako v treh setih 6:1, 8:6, 6:3.

Gardini, ki je skušal z zadnjimi močmi prinesti Italiji zmago, je napravil vse, da si privošči Lundquista. Toda Sved je bil drugačnega mnenja in predvsem drugačne forme, ter je razpolagal s tekmecem kakor je hotel. Hladnokrvno je pošiljal onkraj mreže, kjer je bil živčni Gardini, žogo za žogo in tekmeca prisilil, da je tekel iz kota v kot. Italijan se je trudil na vse mogoče načine, toda Lundquist je bil premočan zanj. Gardini se ni poslužil edino možne taktike zavlačevanja igre z nepričakovanimi in vedno hitrejšimi napadi. Verjetno tega ni mogel, ker si je znal Sved vedno poiskati vrzel, kamor je pošiljal žoge, ki jih Italijan ni mogel ujeti. Po eni uri trajajoči borbi je Lundquist osvojil Švedski še točko, ki bi zadostovala za končno zmago.

Toda domačini in še posebno Schmidt se niso zadovoljili s pičlo razliko. Hoteli so jasno zmago in Schmidt jih je zadovoljil. Sved je mirno in ostro zaigral, medtem ko se je Pietrangeli premalo potrudil, da bi spravil nasprotnika v zagato. To se mu je maščevalo v prvem setu V drugem, ko je prešel v napad, je bila igra precej izenačena, dokler ni Schmidt vsilil hitrejši ritem. Ta je Pietrangelija zmedel in tudi druga igra je postala plen domačina.

V tretjem setu je Pietrangeli večkrat izgubil servis, medtem ko je znal Schmidt vedno ohraniti svojega, kar mu je zadostovalo, da je brez posebnega truda uspešno zaključil tudi to igro, s katero je prinesel Švedski zadnjo — četrto — točko.

Po osmih letih je Švedska ponovno zmagala v evropski coni, kjer nastopa v izločilnih dvobojih nič manj kot 28 držav med katerimi so Cile, Libanon Izrael, Nova Zelandija, Brazilija in Južna Afrika. Medtem ko je Italija v prejšnjih tekmah izločila Sovjetsko zvezo, Madžarsko in Veliko Britanijo, se je Švedska uvrstila v finale evropske cone za Davisov pokal z zmagami nad Belgijo, Češkoslovaško in Južno Afriko.

Svetovno prvenstvo v sabljanju

Madžari najbolj uspešni

BUENOS AIRES, 30. — S finalnim tekmovanjem ekip v sablji se je v nedeljo končalo v Buenos Airesu svetovno prvenstvo v sabljanju. Ekipni zmagovalec tekmovanja v sablji je Poljska, ki je tako že tretjič osvojila zlato kolajno v tej disciplini. Poljaki so zmagali l. 1959 v Budimpešti in lani v Turinu. Srebrno kolajno je osvojila Madžarska, bronasto SZ, četrta pa je Italija.

Na tem svetovnem prvenstvu so največ zlatih kolajn osvojili madžarski sabljači, ki so zmagali v tekmovanju posameznikov med moškimi v meču in sablji in ekipnem tekmovanju žensk v floretu. Za njimi se po osvojenih kolajnah uvrščajo tekmovalci SZ, ki so zmagali posamezno in ekipno med moškimi v floretu. Sledijo Romuni, Francozi in Poljaki, ki so osvojili po eno zlato kolajno.

TENIS ZA POKAL «DE GALEA»

Italija v finalu

Jugoslovanski juniorji klonili italijanskim 5 : 0

BIELLA, 30. — Z zmago nad Jugoslavijo se je Italija uvrstila v finalni del teniškega turnirja za juniorske reprezentance za pokal «De Galea». Finale bo v francoskem mestu Vichy Italijani, ki so po prvem dnevu tekmovanja vodili z 2:0, so si v drugem zagotovili zmago najprej v igri parov in nato še v igri posameznikov. Italija je tako premagala Jugoslavijo 5:0.

Jugoslovanski par Spear-Nadalj je nudil Italijanom precej odpora, vendar ni mogel ničesar proti Tacchiniju in Maioliju, ki sta zmagala s 6:3, 1:6, 6:4, 8:6.

V igri posameznikom se je Tacchini znašel pred upornim Spearom, ki mu je prepustil zmago v prvem setu, a je v drugem stanje izenačil. V tretji igri je bila borba izredno ostra in se je končala s pičlo zmago Italijana.

Bologna pa v zaključni tekmi ni imel težkega dela z Nadaljem in je gladko zmagal. Po tej tekmi je lestvica izločilnega kola italijanske cone sledeča: 1. Italija, 2. Jugoslavija, 3. Maroko, 4. Švica.

Izida zadnjih dveh srečanj posameznikov sta sledeča:

Tacchini-Spear 6:1, 1:6, 9:7
Bologna-Nadalj 6:0, 6:3

PRETRESLJIVE ZGODBE

ALAN HYND:

ZASLEDOVANJE

Zdaj že ni bilo več dvoma, kdo je morilec deklice. Saj mu je priznanje skoraj že ušlo. Schindler je začel vrtati, da bi dosegel popolno priznanje.

Nekega dne sta Heidemann in Neimiester na predlog slednjega najela kočijo in se odpravila v samotno predmestno okolico. Neki pešec, ki je bil videti čisto obupan, je prosil, če bi smel prisesti. Neimiester, ki je imel v rokah vajeti, je odkimal in potepuh mu je surovo odgovoril.

Neimiester je skočil s kočije in se je nesramnežu postavil po robu. Ta je zagnal proti njemu kamen in detektiv se je komaj umaknil. Tedaj je Neimiester potegnil samokres in oddal dva strela. Potepuh je padel na trebuh. Neimiester se je sklonil k njemu in še nekajkrat ustrelil.

Zrinil je truplo k robu ceste, skočil naglo v kočijo, oplazil z bičem konje in odbrzel.

Prve Heidemannove besede so bile:

«Karl, tega ne bi bil smel storiti.»

«Zakaj pa ne?» je vprašal Neimiester hlineč jezo in preplah.

«Ker se ne boš več počutil varnega vse življenje,» je rekel Heidemann. «Ubil si človeka in zmeraj se boš bal, da te bo policija odkrila.»

«Ne maram govoriti o tem,» je ostro rekel Neimiester.

Uboj je bil seveda le namišljen. Potepuh je bil neki drug agent Burnsove agencije in Neimiester je streljal s praznimi naboji.

Zdaj si je Schindler izmislil drugo lažno vest za uporabo osumljenega morilca. Ravnateljstvo nekega časnika je tiskalo en sam izvod časnika in v tej je izšla novica, da so našli ubitega nekega potepuha. Policija da ima natančne opise morilca.

Neimiester je pokazal časnik Heidemannu in mu je rekel, da morata zapustiti mesto. Najprej sta šla v Filadelfijo, potem pa v Atlantic City. Iz pogostega dopisovanja med neko banko in Neimiesterjem je bilo razumeti, da se čudovita dediščina v Nemčiji bliža zaključku.

«Ko bom prejel denar,» je delal načrte Neimiester, «pojdeva v Kalifornijo ali pa kam drugam. Priskrbel ti bom kakšno službo vrtnarja. Kaj se ti zdi?»

Heidemannu se je zdelo vse lepa zadeva.

Vse je bilo pripravljeno, da se drama zaključi. Schindler je pri Heidemannu poskušal z grozo, pa vse nič ni zaleglo, da bi izzval pri njem priznanje. Naslednja poteza bi naposled morala biti prava. Že štirje meseci so potekli od zločina.

Mlada moža sta stanovala v hotelu Young. Schindler je bil z nekaterimi drugimi Burnsovimi agenti v sosedni sobi in so imeli prisluškovalno napravo.

Nekega dne je Neimiester prejel pismo in se delal na vso moč skrivnostnega. O vseh svojih zadevah je zmeraj odkrito razpravljal s Heidemannom, zato je bila ta zadržanost še bolj opazna.

Neimiester je skočil po zavojček cigaret in je pustil pismo na mizi. Ko se je vrnil, je bil Heidemann ves besen. Držal je pismo v roki.

«Tako si me hotel izdati, kaj?» je rekel.

Pismo je bilo napisano (iz Schindlerjevega urada) na uradnem papirju paroplovne družbe North German Llyod in je potrjalo prejem predplačila za potovanje z ladjo, ki je imela odpluti čez dva dni v Nemčijo.

«Ti in tvoje lepe čenče,» se je jezil Heidemann, medtem ko so Schindler in njegovi agentje prisluškovali v sosednji sobi.

«Pripravljal si mi trgovino... ti, tak moj prijatelj! Zdaj pa to! Pripravljaš se na povratek v Nemčijo, mene misliš pustiti pa tu. Pa še poveš mi ne!»

Neimiester je hlinil, kolikor je mogel, veliko prijateljsko toplino.

«Frank,» je dejal, «saj veš, kako rad te imam. A ljudje so tako čudni, ti, jaz in vsi. Spreminjajo se. Danes so prijatelji, jutri ti bodo sovražniki.»

«Kaj hočeš reči?» je vprašal Heidemann.

«Recimo, da se tebi in meni, čeprav sva si taka prijatelja, nekega dne primeri, da se spreva. Ti se še zmeraj spominjaš, da sem ubil tistega človeka in bi kdaj utegnil izblebetati policiji.»

«A to je!» se je oddahnil Heidemann.

«To, prav to,» je potrdil Neimiester. «Vrnil se bom v Nemčijo, ker se bojim. Ali ne bi tudi ti naredil prav isto na mojem mestu... če bi se zavedal, da je komu vse znano o tvojem zločinu?»

«Ne,» je odvrnil Heidemann.

Neimiester ga je pogledal.

«Prav rad bi ti verjel, če bi mogel, Frank.»

«Lahko mi verjameš,» je zatrjeval Heidemann: «V nobenem primeru ne bi česa pripovedoval policiji, ker sem tudi jaz zagrešil neki zločin.»

Neimiester se je porogljivo zasmejal.

«Ti, da si naredil kakšen zločin?! Le koga neki si odhladil?»

«Ubil sem tisto deklico v Asbury Parku. Se spominjaš, da je takrat časnik omenjal moje ime?»

«Vse skupaj si menda izmišljuješ, da bi me odvrnil od potovanja,» je rekel Neimiester.

«Ne, Karl, prav res ne. Ubil sem jo 9. novembra. Udaril sem jo po glavi s kladivom, potem sem jo zadavil.»

Neimiester se je še naprej delal nevernega Tomaža.

V želji, da bi prijatelja pregovoril, naj ostane v Ameriki, in da bi ga z denarjem podprl pri nameravani ureditvi lastne vrtnarije je Heidemann natanko povedal vso zgodbo.

Čez leto dni je zgodnjega majskega jutra Heidemann sedel na električni stol. Samo eno mu je bilo žal, to namreč, da ni mogel ubiti še lažnega prijatelja, potem ko je zvedel vse o njem. Schindlerju pa ni bilo nič žal. Pripravljal se je, da odpre lastno detektivsko agencijo.

STEVE O'CONNELL

DVA SOSEDA

«Svoboden državljan sem in redno plačujem davke,» sem pribil. «Ko boste vse moje posestvo do dodobra prekopali, hočem, da postavite vse nazaj na pravo mesto.»

«O naj vas ne skrbi, gospod Warren,» mi je odgovoril narednik Lidder. «Vse bo spravljeno v red, kakor je bilo prej.» Nasmehnil se je in dodal: «Naj bo izid preiskave kakršen hoče, naj ga najdemo ali pa ne.» Mislil je seveda na truplo moje žene.

Do tistega trenutka ga niso našli.

«Precej dela bo, preden boste vse zopet spravili v red, gospod narednik. Vaši možje so mi razrili ves vrt. Travnik za hišo je kot bombardirano bojišče. Hišo mi boste razstavili na kose in tamle vidim nekoga, ki nese v klet pnevmatični svedER, da bo vrtal.»

S policijskim narednikom sva bila v kuhinji. Ponudil sem mu kavo in narednik jo je počasi srebal. Bil je zaupljiv in se je nase popolnoma zanesel.

«Celotna površina Združenih držav je, 3,026.789 kvadratnih milj, vštevši jezera...» je rekel narednik.

To številko si je gotovo naučil na pamet.

«Vštevši Alasko in Hawaje?» sem hinavsko vprašal.

«Ne, te pustimo pri strani. Torej, rekel sem, površina Združenih držav je 3,026.789 kvadratnih milj z ravninami, gorami, polji, puščavami, gozdovi, jezeri, rekami.... In vendar, kadar kdo umori svojo ženo, jo zmeraj zakoplje v mejah svojega posestva.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. st. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir. — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/5-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 100, finančno-upravni 150, osmrtnice 120 lir. — Mali oglasi 36 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst